

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2019
ARA HESAP DÖNEMİNE AİT
ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR

ÖZET KONSOLİDE BİLANÇOLAR	1-2
ÖZET KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOLARI	3
ÖZET KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI	4
ÖZET KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI	5
ÖZET KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI	6
ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI DİPNOTLAR	7-86
DİPNOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	7-8
DİPNOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	9-23
DİPNOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ	23-26
DİPNOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	26-46
DİPNOT 5 FİNANSAL YATIRIMLAR	47-50
DİPNOT 6 FİNANSAL BORÇLAR	51-54
DİPNOT 7 KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER	54
DİPNOT 8 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR	54-55
DİPNOT 9 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR	55-57
DİPNOT 10 MADDİ DURAN VARLIKLAR	58-59
DİPNOT 11 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	60
DİPNOT 12 KULLANIM HAKKI VARLIKLARI	61
DİPNOT 13 ŞEREFİYE	62
DİPNOT 14 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	63-66
DİPNOT 15 TAAHHÜTLER	67-70
DİPNOT 16 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	71
DİPNOT 17 ÖZKAYNAKLAR	71-73
DİPNOT 18 SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR VE DURDURULAN FAALİYETLER	73-74
DİPNOT 19 FİNANSAL GELİRLER/GİDERLER	74
DİPNOT 20 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	74-78
DİPNOT 21 TÜREV ARAÇLAR	78-79
DİPNOT 22 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR	79-81
DİPNOT 23 FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR	81
DİPNOT 24 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	82
DİPNOT 25 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	82-85
DİPNOT 26 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	86

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 VE 31 ARALIK 2018 TARİHLİ ÖZET KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 30 Eylül 2019	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2018
VARLIKLAR			
Dönen Varlıklar		206.560.542	185.300.225
Nakit ve Nakit Benzerleri		23.503.465	23.657.667
Finansal Yatırımlar		24.408.911	15.837.844
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar ve ya Zarara Yansıtılan	5.a	6.438.709	6.869.025
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	5.b	14.289.277	5.450.262
- İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen	5.c	3.680.925	3.518.557
Ticari Alacaklar		1.662.441	2.010.806
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	22	111.560.919	104.749.857
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hesabı		32.482.788	26.433.745
Diğer Alacaklar	8	3.248.210	1.784.144
Türev Araçlar	21	4.409.105	5.147.767
Stoklar		3.101.792	2.944.845
Peşin Ödenmiş Giderler		832.467	900.603
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar		1.587	16.167
Diğer Dönen Varlıklar	16	1.342.019	1.802.560
		206.553.704	185.286.005
Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar	18	6.838	14.220
Duran Varlıklar		191.618.645	186.386.046
Finansal Yatırımlar		59.132.119	47.654.602
- Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan	5.b	48.592.816	38.909.591
- İtfa Edilmiş Maliyeti Üzerinden Değerlenen	5.c	10.539.303	8.745.011
Ticari Alacaklar		1.934	126.256
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Alacaklar	22	94.272.380	101.849.702
Diğer Alacaklar	8	3.317.254	3.054.550
Türev Araçlar	21	14.973.907	17.540.849
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	9	7.191.842	6.756.459
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller		153.341	136.930
Maddi Duran Varlıklar	10	7.156.357	6.626.678
Kullanım Hakkı Varlıkları	12	1.919.465	-
Maddi Olmayan Duran Varlıklar		3.026.620	2.108.876
- Şerefiye	13	1.862.044	849.215
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	11	1.164.576	1.259.661
Peşin Ödenmiş Giderler		15.797	20.991
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	20	345.429	372.640
Diğer Duran Varlıklar	16	112.200	137.513
TOPLAM VARLIKLAR		398.179.187	371.686.271

Bu özet konsolide finansal tablolar yayımlanmak üzere Yönetim Kurulu'nun 5 Kasım 2019 tarihli toplantısında onaylanmıştır. Genel Kurul'un özet konsolide finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

İlişikteki dipnotlar, özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 VE 31 ARALIK 2018 TARİHLİ ÖZET KONSOLİDE BİLANÇOLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 30 Eylül 2019	Bağımsız Denetimden Geçmiş 31 Aralık 2018
YÜKÜMLÜLÜKLER			
Kısa Vadeli Yükümlülükler		274.251.934	255.444.010
Kısa Vadeli Borçlanmalar	6	11.011.209	9.726.191
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	6	14.570.112	20.815.668
Kiralama İşlemlerinden Kaynaklanan Yükümlülükler	7	245.890	-
Ticari Borçlar		3.718.840	3.372.749
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	23	230.800.086	205.815.346
Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar		110.697	93.671
Diğer Borçlar	8	6.847.736	6.142.410
Türev Araçlar	21	2.678.348	5.348.337
Ertelenmiş Gelirler		214.143	291.868
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	20	421.643	62.396
Kısa Vadeli Karşılıklar		843.812	1.006.206
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Kısa Vadeli Karşılıklar		367.604	327.351
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	14	476.208	678.855
Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	16	2.786.498	2.764.894
		274.249.014	255.439.736
Satış Amacıyla Elde Tutulan Varlıklara İlişkin Yükümlülükler	18	2.920	4.274
Uzun Vadeli Yükümlülükler		60.615.939	59.846.465
Uzun Vadeli Borçlanmalar	6	31.628.611	35.222.289
Kiralama İşlemlerinden Kaynaklanan Yükümlülükler	7	1.772.384	-
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Borçlar	23	14.311.279	13.818.904
Diğer Borçlar	8	3.418.720	2.372.596
Türev Araçlar	21	8.061.499	7.583.133
Ertelenmiş Gelirler		99.747	116.833
Uzun Vadeli Karşılıklar		509.071	452.305
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar		485.311	448.045
- Diğer Uzun Vadeli Karşılıklar	14	23.760	4.260
Ödenecek Vergi ve Fonlar		4.454	-
Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	20	806.178	185.504
Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	16	3.996	94.901
ÖZKAYNAKLAR		63.311.314	56.395.796
Ana Ortaklığa Ait Özkaynaklar	17	31.774.617	29.289.967
Ödenmiş Sermaye	17	2.040.404	2.040.404
Sermaye Düzeltme Farkları		3.426.761	3.426.761
Paylara İlişkin Primler	17	22.237	22.237
Geri Alınmış Paylar (-)	17	(190.470)	(190.470)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak			
Birikmiş Kar ya da Zarar		(83.092)	(74.784)
- Tanımlanmış Fayda Planları Yeniden Ölçüm Kazançları/(Kayıpları)		(83.092)	(74.784)
Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak			
Birikmiş Kar ya da Zarar		(105.589)	(370.833)
- Yabancı Para Çevrim Farkları	17	1.487.884	1.382.776
- Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları	17	(1.012.543)	(535.681)
- Yeniden Değerleme ve Sınıflandırma Kazançları/(Kayıpları)	17	(580.930)	(1.217.928)
Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	17	1.174.568	1.050.078
Geçmiş Yıllar Karları		22.590.645	19.556.239
Net Dönem Karı		2.899.153	3.830.335
Kontrol Gücü Olmayan Paylar		31.536.697	27.105.829
TOPLAM KAYNAKLAR		398.179.187	371.686.271

İlişikteki dipnotlar, özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2019 VE 2018 DÖNEMLERİNE AİT ÖZET KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2019	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2018	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Temmuz - 30 Eylül 2019	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Temmuz - 30 Eylül 2018
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER					
Hasılat (net)		13.795.004	11.755.194	4.693.456	4.410.668
Satışların Maliyeti (-)		(10.873.364)	(9.200.174)	(3.695.053)	(3.413.296)
Ticari Faaliyetlerden Brüt Kar		2.921.640	2.555.020	998.403	997.372
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Gelirler		31.196.186	26.797.896	9.925.516	9.696.389
Faiz, Prim, Komisyon ve Diğer Giderler (-)		(20.959.527)	(16.164.952)	(6.708.627)	(5.948.928)
Finans Sektörü Faaliyetlerinden Brüt Kar		10.236.659	10.632.944	3.216.889	3.747.461
BRÜT KAR		13.158.299	13.187.964	4.215.292	4.744.833
Genel Yönetim Giderleri (-)		(5.658.196)	(4.898.831)	(1.916.489)	(1.591.865)
Pazarlama Giderleri (-)		(1.658.905)	(1.461.534)	(550.190)	(512.147)
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)		(12.305)	(10.066)	(4.875)	(3.081)
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler		935.591	1.567.803	331.274	763.706
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)		(823.772)	(1.064.350)	(232.028)	(631.712)
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından Paylar	9	1.202.130	535.465	396.463	166.245
FAALİYET KARI		7.142.842	7.856.451	2.239.447	2.935.979
Yatırım Faaliyetlerinden Gelirler		112.153	734.748	75.845	4.040
Yatırım Faaliyetlerinden Giderler (-)		(67.517)	(8.931)	(582)	750
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KARI		7.187.478	8.582.268	2.314.710	2.940.769
Finansman Gelirleri	19	74.919	138.101	28.170	130.206
Finansman Giderleri (-)	19	(796.192)	(792.860)	(209.473)	(465.322)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KARI					
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri		6.466.205	7.927.509	2.133.407	2.605.653
Dönem Vergi Gideri		(1.285.192)	(1.326.369)	(721.430)	(477.524)
Ertelenmiş Vergi Geliri/(Gideri)	20	123.771	(264.368)	351.535	(55.399)
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLERDEN DÖNEM KARI		5.304.784	6.336.772	1.763.512	2.072.730
DURDURULAN FAALİYETLER					
Durdurulan Faaliyetler Vergi Sonrası Dönem Karı		(84)	129	(24)	102
DÖNEM KARI		5.304.700	6.336.901	1.763.488	2.072.832
DÖNEM KARININ DAĞILIMI					
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		2.405.547	2.935.943	810.537	893.560
- Ana Ortaklık Payları		2.899.153	3.400.958	952.951	1.179.272
Pay başına kazanç					
- yüz adet adi hisse senedi (TL)		1,42	1,67	0,47	0,58
Pay başına sürdürülen faaliyetlerden kazanç					
- yüz adet adi hisse senedi (TL)		1,42	1,67	0,47	0,58

İlişikteki dipnotlar, özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK - 30 EYLÜL 2019 VE 2018 HESAP DÖNEMLERİNE AİT ÖZET KONSOLİDE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

		Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2019	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2018	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Temmuz - 30 Eylül 2019	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Temmuz - 30 Eylül 2018
Dipnot					
DÖNEM KARI		5.304.700	6.336.901	1.763.488	2.072.832
Diğer Kapsamlı Gelir/(Gider):					
Kar veya Zararda Yeniden					
Sınıflandırılmayacaklar		(20.140)	9.714	(4.634)	3.644
Aktüeryal (kayıp)/kazanç	17	(18.825)	11.126	(4.423)	3.667
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların gider kapsamlı gelir/(giderlerindeki) paylar, vergi sonrası		(1.315)	(1.412)	(211)	(23)
Kar veya Zararda Yeniden					
Sınıflandırılacaklar		831.439	(967.292)	759.406	(162.540)
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider), vergi sonrası	17	1.539.454	(2.399.061)	1.607.154	(543.237)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	17	235.747	2.183.932	(323.312)	1.446.675
Nakit akışı riskinden korunma araçları, vergi sonrası	17	(772.070)	165.871	(614.993)	(428.827)
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar), vergi sonrası	17	(30.701)	(611.471)	95.073	(412.740)
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımların diğer kapsamlı gelir/(giderlerinden) paylar, vergi sonrası		(140.991)	(306.563)	(4.516)	(224.411)
DİĞER KAPSAMLI GELİR/(GİDER)					
(VERGİ SONRASI)		811.299	(957.578)	754.772	(158.896)
TOPLAM KAPSAMLI GELİR		6.115.999	5.379.323	2.518.260	1.913.936
TOPLAM KAPSAMLI GELİRİN					
DAĞILIMI					
- Kontrol Gücü Olmayan Paylar		2.959.910	2.550.147	1.267.037	958.505
- Ana Ortaklık Payları		3.156.089	2.829.176	1.251.223	955.431

İlişikteki dipnotlar, özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2019 VE 2018 HESAP DÖNEMLERİNE AİT ÖZET KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOLARI

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Kar veya Zararda Yeniden													
	Sınıflandırılmayacak				Sınıflandırılacak									
	Birikmiş Diğer Kapsamlı													
	Gelirler ve Giderler				Gelirler ve Giderler									
Sermaye	Sermaye düzeltmesi farkları	Geri Alınmış Paylar (-)	Paylara ilişkin primler	Aktüeryal (kayıp) / kazanç	Yabancı para çevrim farkları	Riskten Korunma Fonları	Değer artış fonları	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar	
1 Ocak 2018 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(76.380)	724.660	(349.708)	(310.337)	1.032.916	16.790.619	3.481.086	26.591.788	25.406.151	51.997.939
Muhasebe politikalarında yapılan değişikliklerin etkisi	-	-	-	-	-	-	-	57.591	-	(43.869)	-	13.722	29.183	42.905
1 Ocak 2018 itibarıyla yeniden düzenlenmiş bakiye	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(76.380)	724.660	(349.708)	(252.746)	1.032.916	16.746.750	3.481.086	26.605.510	25.435.334	52.040.844
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	19.837	3.461.249	(3.481.086)	-	-	-
Temettü (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(639.523)	-	(639.523)	(991.885)	(1.631.408)
Diğer (**)	-	-	-	-	696	-	-	(435)	(13.871)	15.765	-	2.155	-	2.155
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle işlemler (****)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(16.806)	-	(16.806)	(71.490)	(88.296)
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	3.053	912.118	(233.163)	(1.253.790)	-	-	3.400.958	2.829.176	2.550.147	5.379.323
30 Eylül 2018 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(72.631)	1.636.778	(582.871)	(1.506.971)	1.038.882	19.567.435	3.400.958	28.780.512	26.922.106	55.702.618
1 Ocak 2019 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(74.784)	1.382.776	(535.681)	(1.217.928)	1.050.078	19.556.239	3.830.335	29.289.967	27.105.829	56.395.796
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	124.490	3.705.845	(3.830.335)	-	-	-
Bağlı ortaklık çıkış etkisi (****)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(10.594)	-	(10.594)	(262.117)	(272.711)
Temettü (*)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(660.845)	-	(660.845)	(47.827)	(708.672)
Sermaye arttırımı (***)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.780.902	1.780.902
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	(8.308)	105.108	(476.862)	636.998	-	-	2.899.153	3.156.089	2.959.910	6.115.999
30 Eylül 2019 itibariyle bakiyeler	2.040.404	3.426.761	(190.470)	22.237	(83.092)	1.487.884	(1.012.543)	(580.930)	1.174.568	22.590.645	2.899.153	31.774.617	31.536.697	63.311.314

(*) Holding tarafından 1 TL nominal değerli pay başına ödenen temettü brüt 0,30 TL'dir (2018: 0,30 TL).

(**) Grup'un iş ortaklıklarından Enerjisa Enerji A.Ş. 8 Şubat 2018 tarihinde %20'lik pay ile halka arz edilmiştir.

(***) 2019 Ocak ayında Grup'un bağlı ortaklıklarından Akbank'ın çıkarılmış sermayesi 1,2 Milyar (Tam) TL arttırılarak 4 Milyar (Tam) TL'den 5,2 Milyar (Tam) TL'ye yükselmiştir.

(****) 2018 yılı Nisan ayında Grup'un bağlı ortaklıklarından Çimşa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin %5,11 sermayesine tekabül eden 6.908.992 lot pay, 1 lot 12,78 Tam TL fiyattan satın alınmıştır.

(*****) Grup'un bağlı ortaklıklarından Temsa Ulaşım Araçları A.Ş.'nin satışı 30 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleşmiştir.

İlişikteki dipnotlar, özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

1 OCAK – 30 EYLÜL 2019 VE 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT ÖZET KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOLARI

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2019	Bağımsız Denetimden Geçmemiş 1 Ocak - 30 Eylül 2018
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı		6.466.205	7.927.509
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası (karı) / zararı		(84)	129
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakitin faaliyet karı ile mutabakatına yönelik düzeltmeler:			
Amortisman ve itfa payları	4	1.040.854	608.895
Kredi risk karşılıkları		5.866.823	5.342.716
Türev araçların makul değer değişikliği		(77.555)	(9.412.691)
Faiz ve kur gelirleri		(6.519.707)	(6.501.515)
Faiz giderleri		1.216.572	688.843
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		91.515	114.579
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller değer düşüklüğü/(değer düşüklüğü iptali)	10,11	(4.395)	(6.064)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve yatırım amaçlı menkul kıymetler satış karı		(41.793)	(578.564)
İş ortaklıkları ve iştirak kazancı		(1.202.130)	(535.465)
Bağlı ortaklık satış (karı)/zararı		66.494	-
Stok değer düşüklüğü karşılığı/(iptalleri)		(3.809)	2.243
Şüpheli alacak giderleri		(1.706)	77.378
İştirak / İş ortaklıkları hisse satış (karı)/zararı		(56.525)	(144.538)
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler		(2.328)	(68.862)
Diğer		-	1.459
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		6.838.431	(2.483.948)
Ticari alacaklardaki değişim		(109.205)	(632.127)
Stoklardaki değişim		(478.015)	(1.089.827)
Diğer alacaklar ve diğer dönen varlıklardaki değişim		(1.450.627)	(4.676.243)
Ticari borçlardaki değişim		496.755	330.063
Diğer borçlar ve yükümlülüklerdeki değişim		1.442.286	2.483.116
Satış amacıyla elde tutulan duran varlıkların işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akımı		5.595	(5.770)
Finans bölümündeki işletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklikler:			
Menkul kıymetlerdeki değişim		431.838	(175.170)
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklardaki değişim		(2.792.190)	(27.009.597)
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlardaki değişim		25.833.274	41.568.961
T.C. Merkez Bankası hesabı		(4.718.792)	2.585.402
Ödenen vergi	20	(543.990)	(1.287.648)
Ödenen kıdem tazminatı		(66.363)	(89.686)
İşletme faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) nakit		24.888.997	9.517.526
Yatırım harcamaları	4	(1.243.208)	(1.060.072)
Makul değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan ve itfa edilmiş maliyetinden tutulan finansal varlık alım/satımı		(15.678.806)	250.003
Bağlı ortaklık hisse alımından dolayı nakit çıkışı		(998.946)	(572.296)
Bağlı ortaklık çıkışından elde edilen nakit		182.693	-
İş ortaklığı halka arzından/hisse satışından sağlanan nakit		152.930	738.168
Maddi ve maddi olmayan varlıklar ve satış amacıyla elde tutulan varlıkların satışından sağlanan nakit		161.465	965.112
Alınan temettüleri		459.018	453.355
İş ortaklıklarına sermaye arttırımı		-	(714.000)
Yatırım faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) net nakit		(16.964.854)	60.270
Finansal borçlardaki değişim		(9.380.486)	21.539.276
Ödenen temettü		(660.845)	(639.523)
Bağlı ortaklıkların sermaye arttırımı sebebiyle oluşan nakit girişleri		1.780.902	-
Kontrol gücü olmayan paylara ödenen temettü		(47.827)	(991.885)
Finansman faaliyetlerinden sağlanan net nakit		(8.308.256)	19.907.868
Döviz kurundaki değişimin nakit ve nakde eşdeğer varlıklar üzerindeki etkisi		1.549.965	4.598.984
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış/(azalış)		1.165.852	34.084.648
Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri (*)		18.654.340	9.975.545
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri		19.820.192	44.060.193

(*) Cari dönemde nakit ve nakit benzerleri 10.629 TL faiz reeskontu içermektedir (31 Aralık 2018: 432 TL). Cari dönemde dönem başındaki bloke mevduat 5.002.895 TL, dönem sonundaki bloke mevduat ise 3.672.644 TL'dir (30 Eylül 2018: Sırasıyla; 4.541.840 TL ve 6.242.745 TL'dir).

İlişikteki dipnotlar özet konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (“Holding”), 1967 yılında kurulmuş olup ana faaliyet konusu ağırlıklı olarak finans, üretim ve ticaret gibi endüstri kollarında faaliyet gösteren şirketlerin idare ve koordinasyonunu sağlamaktır. Holding Türkiye’de tescil edilmiştir. 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla çalışan personel sayısı 63.267’dir. (31 Aralık 2018: 64.294). Holding merkezi aşağıdaki adreste bulunmaktadır:

Sabancı Center, 4. Levent, İstanbul, Türkiye.

Holding, Sermaye Piyasası Kurulu’na (“SPK”) kayıtlıdır ve hisseleri 1997 yılından beri Borsa İstanbul’da (“BİST”) (eski adıyla İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (“İMKB”) işlem görmektedir. 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla Grup’un hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Dipnot 17):

	(%)
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07
Serra Sabancı	7,21
Suzan Sabancı Dinçer	6,94
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94
Diğer	64,84
	100,00

Holding, Bağlı Ortaklıkları, İş Ortaklıkları ve İştirakleri birlikte “Grup” olarak adlandırılmıştır. Holding, Sabancı Ailesi tarafından yönetilmektedir.

Bağlı Ortaklıklar

30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla konsolide edilen Bağlı Ortaklıkların faaliyet konusu ve konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda Bağlı Ortaklıkların faaliyette bulunduğu endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

Bağlı Ortaklıklar	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Çalışan sayıları
Akbank T.A.Ş. (“Akbank”)	BİST	Bankacılık	Bankacılık	16.684
Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş. (“Carrefoursa”)	BİST	Ticaret	Perakende	12.635
Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. (“Teknosa”)	BİST	Ticaret	Perakende	2.138
Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Çimsa”)	BİST	Çimento	Çimento	2.329
Kordsa Teknik Tekstil Anonim Şirketi (“Kordsa”)	BİST	Lastik takviye	Sanayi	4.563
Yünsa Yünlü Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Yünsa”)	BİST	Tekstil	Sanayi	1.192
Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. (“Exsa”)	-	Ticaret	Diğer	54
Ankara Enternasyonel Otelcilik A.Ş. (“AEO”)	-	Turizm	Diğer	2
Tursa Sabancı Turizm ve Yatırım İşletmeleri A.Ş. (“Tursa”)	-	Turizm	Diğer	3
Sabancı Dijital Teknoloji Hizmetleri A.Ş. (“SabancıDX”)	-	Bilgi Teknolojileri	Diğer	183

Bağlı ortaklıklar, Türkiye’de kurulmuştur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (Devamı)

Finansal bilgilerin bölümlere göre raporlanması amaçlı olarak hazırlanan Dipnot 4'te Holding'e ilişkin bilgiler "Diğer" grubu içerisinde gösterilmiştir.

İş Ortaklıkları

30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İş Ortaklıklarının faaliyet konuları ve faaliyette bulundukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İş Ortaklıkları	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan sayıları
Aksigorta A.Ş. ("Aksigorta")	BİST	Sigorta	Sigortacılık	Ageas	669
Avivasa Emeklilik ve Hayat A.Ş. ("Avivasa")	BİST	Bireysel Emeklilik ve sigorta	Sigortacılık	Aviva	1.589
Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Brisa")	BİST	Lastik	Sanayi	Bridgestone	2.905
Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Akçansa")	BİST	Çimento	Çimento	Heidelberg	2.197
Enerjisa Enerji A.Ş. ("Enerjisa Enerji")	BİST	Enerji	Enerji	E.ON SE	11.392
Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. ("Enerjisa Üretim")	-	Enerji	Enerji	E.ON SE	1.072

İş ortaklıkları Türkiye'de kurulmuştur.

İştirakler

30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolarda özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilmiş olan İştiraklerin faaliyet konuları ve faaliyette bulundukları endüstriyel bölümler aşağıdaki gibidir:

İştirakler	İşlem gördükleri borsa	Faaliyet konusu	Endüstriyel bölüm	Ortak girişimci	Çalışan sayıları
Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütün San. ve Tic. A.Ş. (Philsa)	-	Tütün ürünleri üretim	Sanayi	Philip Morris	3.164
Philip Morris Sabancı Pazarlama Satış A.Ş. ("Philip Morrissa")	-	Tütün ürünleri pazarlama ve satış	Sanayi	Philip Morris	

Çalışan sayıları Philsa ve Philip Morrissa toplam rakamlarıdır.

İştirakler, Türkiye'de kurulmuştur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

2.1.1 TFRS’ye Uygunluk Beyanı

Sabancı Holding ve Türkiye’de kayıtlı olan Bağlı Ortaklıkları ve İş Ortaklıkları ve İştirakleri, kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu’na (“TTK”), vergi mevzuatına, T.C. Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Tek Düzen Hesap Planı’na, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (“BDDK”) tarafından yürürlüğe konulan Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve yine BDDK tarafından muhasebe ve finansal raporlama esaslarına ilişkin yayımlanan diğer yönetmelik, açıklama ve genelgelere ve Sigorta Murakabe Kanunu ve Sigorta Mevzuatı’na uygun olarak Türk Lirası cinsinden hazırlamaktadır. Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren Bağlı Ortaklıklar’ın kanuni finansal tabloları faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları’na uygun sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri II, 14.1 No’lu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğ’in 5’inci Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yürürlüğe konulmuş olan TFRS ile bunlara ilişkin ek ve yorumlar esas alınmıştır.

Ara dönem özet konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 15 Nisan 2019 tarihinde yayımlanan “TMS Taksonomisi Hakkında Duyuru” ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi’nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Kullanılan Para Birimi

Grup’un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur. Her işletmenin finansal durumu ve faaliyet sonuçları, Şirket’in geçerli para birimi olan ve konsolide finansal tablolar için sunum para birimi olan TL cinsinden ifade edilmiştir.

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları

(a) 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar:

TFRS 9, “Finansal araçlar”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik iki konuya açıklık getirmiştir: bir finansal varlığın sadece anapara ve anaparaya ilişkin faizi temsil edip etmediği dikkate alınırken, erken ödenen bedelin hem negatif hem de pozitif nakit akışları olabileceği ve itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kaybın doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın TMS 39’dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir.

**30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL
TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları (Devamı)

(a) 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı):

TMS 28, “İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar’daki değişiklikler”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Şirketlerin özkaynak metodunu uygulamadığı uzun vadeli iştirak veya müşterek yönetime tabi yatırımlarını, TFRS 9 kullanarak muhasebeleştirileceklerini açıklığa kavuşturmuştur.

TFRS 16, “Kiralama işlemleri”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, ‘Müşteri sözleşmelerinden hasılat’ standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikle kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16’ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK’nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. Bu durumda, yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında birtakım değerlendirmelere neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16’ya göre bir sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir.

TFRS Yorum 23, “Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler”; 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12 “Gelir Vergileri” standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12’ye göre değil TMS 37 ‘Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar’ standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir. Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları (Devamı)

(a) 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı):

2015-2017 yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrası yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri içermektedir:

- TFRS 3, "İşletme Birleşmeleri"; kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçer.
- TFRS 11, "Müşterek Anlaşmalar"; müşterek kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçmez.
- TMS 12, "Gelir Vergileri"; işletme, temettülerin gelir vergisi etkilerini aynı şekilde muhasebeleştirir.
- TMS 23, "Borçlanma Maliyetleri"; bir özellikli varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır hale gelmesi için yapılan her borçlanmayı, genel borçlanmanın bir parçası olarak değerlendirir.

TMS 19 'Çalışanlara Sağlanan Faydalar', planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme ile ilgili iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrasında olan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri gerektirir:

- Planda yapılan değişiklik, küçülme ve yerine getirme sonrası dönem için; cari hizmet maliyeti ve net faizi belirlemek için güncel varsayımların kullanılması;
- Geçmiş dönem hizmet maliyetinin bir parçası olarak kar veya zararda muhasebeleştirme, ya da varlık tavanından kaynaklanan etkiyle daha önce finansal tablolara alınmamış olsa bile, fazla değerdeki herhangi bir azalmanın, yerine getirmedeki bir kazanç ya da zararın finansal tablolara alınması.

(b) 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

TMS 1 ve TMS 8 önemlilik tanımındaki değişiklikler; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TMS 1 "Finansal Tabloların Sunuluşu" ve TMS 8 "Muhasebe Politikaları, Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler ve Hatalar" daki değişiklikler ile bu değişikliklere bağlı olarak diğer TFRS'lerdeki değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- i) TFRS ve finansal raporlama çerçevesi ile tutarlı önemlilik tanımı kullanımı
- ii) Önemlilik tanımının açıklamasının netleştirilmesi ve
- iii) Önemli olmayan bilgilerle ilgili olarak TMS 1 'deki bazı rehberliklerin dahil edilmesi

TFRS 3'teki değişiklikler - işletme tanımı; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikte birlikte işletme tanımı revize edilmiştir. UMSK tarafından alınan geri bildirimlere göre, genellikle mevcut uygulama rehberliğinin çok karmaşık olduğu düşünülmektedir ve bu işletme birleşmeleri tanımının karşılanması için çok fazla işlemle sonuçlanmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

2.1.2 Yeni ve Revize Edilmiş Türkiye Muhasebe Standartları (Devamı)

(b) 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler (devamı):

TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7 ‘deki değişiklikler- Gösterge faiz oranı reformu; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikler gösterge faiz oranı reformu ile ilgili olarak belirli kolaylaştırıcı uygulamalar sağlar. Bu uygulamalar korunma muhasebesi ile ilgilidir ve IBOR reformunun etkisi genellikle riskten korunma muhasebesinin sona ermesine neden olmamalıdır. Bununla birlikte herhangi bir riskten korunma etkinsizliğinin gelir tablosunda kaydedilmeye devam etmesi gerekir. IBOR bazlı sözleşmelerde korunma muhasebesinin yaygın olması göz önüne alındığında bu kolaylaştırıcı uygulamalar sektördeki tüm şirketleri etkileyecektir.

TFRS 17, “Sigorta Sözleşmeleri”; 1 Ocak 2021 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart, hali hazırda çok çeşitli uygulamalara izin veren TFRS 4’ün yerine geçmektedir. TFRS 17, sigorta sözleşmeleri ile isteğe bağlı katılım özelliğine sahip yatırım sözleşmeleri düzenleyen tüm işletmelerin muhasebesini temelden değiştirecektir.

Grup, standart değişikliklerinin etkilerini değerlendirmekte olup, geçerlilik tarihlerinden itibaren uygulayacaktır.

2.1.3 Konsolidasyon Esasları

a) Konsolide finansal tablolar, aşağıda (b) ile (f) paragraflarında yer alan hususlar kapsamında, ana ortaklık olan Holding ile Bağlı Ortaklıklarının, İş Ortaklıklarının ve İştiraklerinin (topluca “Grup” olarak adlandırılacaktır) finansal tablolarını içermektedir. Konsolidasyon kapsamı içinde yer alan şirketlerin finansal tabloları, konsolide finansal tabloların tarihi itibarıyla ve yeknesak muhasebe ilke ve uygulamaları gözetilerek Dipnot 2.1.1’de belirtilen Türkiye Muhasebe Standartları’na uygun olarak hazırlanmıştır. İştiraklerin, İş Ortaklıklarının ve Bağlı Ortaklıkların faaliyet sonuçları, satın alma veya elden çıkarma işlemlerine uygun olarak söz konusu işlemlerin geçerlilik tarihlerinde dahil edilmiş veya hariç bırakılmışlardır.

b) Bağlı Ortaklıklar, Holding’in doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ettiği şirketleri ifade etmektedir. Grup, bir şirketle olan ilişkisinden dolayı değişken getirilere maruz kaldığı veya bu getirilerde hak sahibi olduğu, aynı zamanda bu getirileri şirket üzerindeki gücüyle etkileme imkanına sahip olduğu durumda şirketi kontrol etmektedir.

c) Grup’un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup’un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup’un payı olarak muhasebeleştirilir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (Devamı)

d) Grup'un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Şirket'in ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır (örneğin; konuyla ilgili TFRS standartları uyarınca, kar/zarara aktarılması ya da doğrudan geçmiş yıl karlarına transfer). Bağlı ortaklığın satışı sonrası kalan yatırımın kontrolünün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri, TFRS 9 "Finansal Araçlar" standardı kapsamında belirlenen başlangıç muhasebeleştirmesinde gerçeğe uygun değer olarak ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir iştirak ya da müşterek olarak kontrol edilen bir işletmedeki yatırımın başlangıç muhasebeleştirmesindeki maliyet bedeli olarak kabul edilir.

Holding, %50 altında etkin ortaklık payına sahip olduğu şirketleri, kendi ve diğer Bağlı Ortaklıkları'nın sahip oldukları hisselerle ait oy hakları ile Sabancı Ailesi Üyeleri ve sadece bu aile üyeleri tarafından kontrol edilen şirketlere ait hisselerin oy haklarının birlikte etkin bir şekilde kullanılması sonucu, mali ve işletme politikalarını Holding'in kontrol etme gücüne sahip olmasından dolayı bağlı ortaklık olarak değerlendirmiştir.

Sabancı Ailesi Üyeleri, Holding'e sahip oldukları şirketlerdeki oy haklarını vermek suretiyle kontrol etme yetkisi tanımaktadır. Sabancı Ailesi Üyeleri'nin sahip olduğu hisselerle düşen paylar, kontrol gücü olmayan paylar olarak gösterilmiştir.

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Bağlı Ortaklıklar, sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	30 Eylül 2019		31 Aralık 2018	
	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan		Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan	
	doğrudan ve dolaylı	Etkin ortaklık	doğrudan ve dolaylı	Etkin ortaklık
	pay	payı	pay	payı
Bağlı ortaklıklar	(%)	(%)	(%)	(%)
AEO	76,85	76,85	76,85	76,85
Akbank	40,75	40,75	40,75	40,75
SabancıDX	100,00	100,00	100,00	100,00
Çimsa	63,52	58,10	63,52	58,10
Exsa	61,68	47,90	61,68	47,90
Kordsa	71,11	71,11	71,11	71,11
Teknosa	60,28	60,28	60,28	60,28
Temsa (*)	-	-	48,71	48,71
Tursa	100,00	100,00	100,00	100,00
Yünsa	57,88	57,88	57,88	57,88
Carrefoursa	50,61	50,61	50,61	50,61

(*) Grup'un bağlı ortaklıklarından Temsa Ulaşım'ın satışı 30 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleşmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (Devamı)

Bağlı Ortaklıklara ait bilançolar ve kar veya zarar tabloları, tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup Holding ve Bağlı Ortaklıklarının sahip olduğu payların kayıtlı değeri, ilgili özkaynaktan mahsup edilmektedir. Holding ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Holding'in ve Bağlı Ortaklıklarının, Bağlı Ortaklıklarda sahip olduğu hisselerin finansman maliyeti ile bu hisselerle ait temettüleri, sırasıyla, özkaynaktan ve ilgili dönem gelirinden çıkarılmıştır.

Bağlı Ortaklıklar, kontrolün Grup'a geçtiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamına alınmakta olup kontrolün sona erdiği tarihten itibaren konsolidasyon kapsamından çıkartılmaktadırlar. Bağlı Ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında kontrol gücü olmayan paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kar veya zarar tablosunda sırasıyla kontrol gücü olmayan pay ve kontrol gücü olmayan kar/zarar olarak gösterilmektedir. Sabancı Ailesi, Sabancı Ailesi tarafından kurulmuş olan Sabancı Vakfı ve Akbank çalışanları için kurulmuş olan Akbank Tekaüt Sandığı konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilmiş olan bazı Bağlı Ortaklıklar ve İştiraklerin sermayelerinde paya sahiptirler. Bu pay, konsolide finansal tablolarda kontrol gücü olmayan pay olarak dikkate alınmış ve konsolide finansal tablolarda Holding'in hissedarlarına isabet eden net varlıklar ve dönem karına dahil edilmemiştir.

e) İş ortaklığı - Holding'in müşterek anlaşmaya konu olan faaliyetler sonucu oluşan net varlıklar üzerinde haklarının bulunması durumunda, konsolide finansal tablolarda iş ortaklığına konu olan net varlıklar özkaynak yöntemiyle muhasebeleştirilir.

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihli İş Ortaklıklarında sahip olunan paylar ve etkin ortaklık oranları gösterilmiştir:

	30 Eylül 2019		31 Aralık 2018	
	Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan		Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan	
	doğrudan ve dolaylı	Etkin ortaklık	doğrudan ve dolaylı	Etkin ortaklık
	pay	payı	pay	payı
İş Ortaklıkları	(%)	(%)	(%)	(%)
Akçansa	39,72	39,72	39,72	39,72
Aksigorta	36,00	36,00	36,00	36,00
Avivasa	40,00	40,00	40,00	40,00
Brisa	43,63	43,63	43,63	43,63
Enerjisa Enerji	40,00	40,00	40,00	40,00
Enerjisa Üretim	50,00	50,00	50,00	50,00
Temsa Mısır (*)	-	-	73,75	73,75
Temsa İş Makinaları (**)	-	-	51,00	24,84

(*) Grup'un bağlı ortaklıklarından Temsa Ulaşım'ın iş ortaklığı olan Temsa Mısır'ın satışı 30 Mayıs 2019 itibarıyla gerçekleşmiştir.

(**) Grup, iş ortaklığına ait hisselerinin (Temsa İş Makinaları paylarının) %80'ine tekabül eden %41 oranındaki kısmının satış işlemi 9 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla gerçekleştirmiştir. Satış işleminin gerçekleştiği tarih itibarıyla, Holding ve Bağlı Ortaklıkları tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı pay %10'a düşmüştür. İlgili tutar finansal yatırım olarak muhasebeleştirilmektedir..

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (Devamı)

2.1.3 Konsolidasyon Esasları (Devamı)

İş Ortaklıklarına ilişkin yatırımlar özkaynaktan pay alma yöntemi ile konsolide edilmiştir. İş Ortaklıklarının sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.

f) İştiraklerdeki yatırımlar özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmiştir. Bunlar, Grup'un şirket faaliyetleri üzerinde kontrol yetkisine sahip bulunmamakla birlikte önemli etkiye sahip olduğu kuruluşlardır. Grup ile İştirak arasındaki işlemlerden doğan gerçekleşmemiş karlar, Grup'un İştirakteki payı ölçüsünde düzeltilmiş olup, gerçekleşmemiş zararlar da, işlem, transfer edilen varlığın değer düşüklüğüne uğradığını göstermiyor ise, düzeltilmiştir. Grup, İştirakleri ile ilgili olarak söz konusu doğrultuda bir yükümlülük altına girmemiş veya bir taahhütte bulunmamıştır.

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla İştirakler'de sahip olunan paylar ve ortaklık oranları gösterilmiştir:

	Holding ve bağlı ortaklıkları tarafından sahip olunan etkin ortaklık payı (%)
İştirakler	
Philsa Philip Morris Sabancı Sigara ve Tütün San. ve Tic. A.Ş. ("Philsa")	25,00
Philip Morris Sabancı Pazarlama Satış A.Ş. ("Philip Morrisa")	24,75
İştiraklerin sermayelerinde Sabancı Ailesi tarafından sahip olunan pay bulunmamaktadır.	

2.1.4 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirme amacı olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olması durumlarında net olarak gösterilirler.

2.1.5 Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Konsolide Finansal Tabloların Yeniden Düzenlenmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla konsolide bilançosunu 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide bilançosu ile; 30 Eylül 2019 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide kar veya zarar tablosunu 30 Eylül 2018 tarihinde sona eren hesap dönemine ait konsolide kar veya zarar tablosu ile, 1 Ocak - 30 Eylül 2019 hesap dönemine ait nakit akış tablosu, özkaynaklar değişim ve diğer kapsamlı gelir tablolarını ise, 1 Ocak - 30 Eylül 2018 hesap dönemine ait ilgili dönem konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

**30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL
TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar

Muhasebe politikalarında yapılan önemli değişiklikler ve tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir.

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemlerde, ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup’un konsolide finansal tablolarına ilişkin herhangi bir muhasebe politika ve tahminlerinde değişiklik olmamıştır.

Tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak düzeltilir ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup’un cari yıl içerisinde tespit ettiği önemli bir muhasebe hatası olmamıştır.

Konsolide finansal tabloların TFRS’ye göre hazırlanmasında Grup yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile oluşması muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Bu tahmin ve varsayımlar Grup yönetiminin mevcut olaylar ve işlemlere ilişkin en iyi bilgilerine dayanmasına rağmen fiili sonuçlar ile farklılık gösterebilir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştirikleri dönem kar veya zarar tablosunda yansıtılmaktadırlar. Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde hem de gelecek dönemde, ileriye yönelik olarak, net dönem karı veya zararının belirlenmesinde dikkate alınacak şekilde finansal tablolara yansıtılır.

2.2.1. TFRS 16 Kiralamalar

Grup, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlardan, “TFRS 16 Kiralamalar” standardının ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişikliklerini, ilgili standardın geçiş hükümlerine uygun olarak uygulamıştır. Söz konusu standart kaynaklı muhasebe politikası değişiklikleri ve ilgili standartların ilk kez uygulanmasının etkileri aşağıdaki gibidir:

Grup - kiracı olarak

Grup, bir sözleşmenin başlangıcında, sözleşmenin kiralama niteliği taşıyıp taşımadığını ya da kiralama işlemi içerip içermediğini değerlendirir. Sözleşmenin, bir bedel karşılığında tanımlanan varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devretmesi durumunda, bu sözleşme kiralama niteliği taşımaktadır ya da bir kiralama işlemi içermektedir. Grup, bir sözleşmenin tanımlanan bir varlığın kullanımını kontrol etme hakkını belirli bir süre için devredip devretmediğini değerlendirirken aşağıdaki koşulları göz önünde bulundurur:

- a) Sözleşmenin tanımlanan varlık içermesi; bir varlık genellikle sözleşmede açık veya zımni bir şekilde belirtilerek tanımlanır.
- b) Varlığın işlevsel bir bölümünün fiziksel olarak ayrı olması veya varlığın kapasitesinin tamamına yakını temsil etmesi. Tedarikçinin varlığı ikame etme yönünde aslî bir hakka sahip olması ve bundan ekonomik fayda sağlaması durumunda varlık tanımlanmış değildir.
- c) Tanımlanan varlığın kullanımından sağlanacak ekonomik yararların tamamına yakını elde etme hakkının olması.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar (Devamı)

2.2.1. TFRS 16 Kiralamalar (Devamı)

- d) Tanımlanan varlığın kullanımını yönetme hakkının olması. Grup, varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağına ilişkin kararların önceden belirlenmiş olması durumunda varlığın kullanım hakkına sahip olduğunu değerlendirmektedir. Grup varlığın kullanımını yönetme hakkına aşağıdaki durumlarda sahip olmaktadır:
- i. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığı işletme hakkına sahip olması (veya varlığı kendi belirlediği şekilde işletmeleri için başkalarını yönlendirmesi) ve tedarikçinin bu işletme talimatlarını değiştirme hakkının bulunmaması veya
 - ii. Grup'un, kullanım süresi boyunca varlığın nasıl ve ne amaçla kullanılacağını önceden belirleyecek şekilde varlığı (ya da varlığın belirli özelliklerini) tasarlamış olması.

Grup, kiralamanın fiilen başladığı tarihte finansal tablolarına bir kullanım hakkı varlığı ve bir kira yükümlülüğü yansıtır.

Kullanım hakkı varlığı

Kullanım hakkı varlığı ilk olarak maliyet yöntemiyle muhasebeleştirilir ve aşağıdakileri içerir:

- a) Kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- b) Kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar,
- c) Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler ve

Grup maliyet yöntemini uygularken, kullanım hakkı varlığını:

- a) Birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklüğü zararları düşülmüş ve
- b) Kira yükümlülüğünün yeniden ölçümüne göre düzeltilmiş maliyeti üzerinden ölçer.

Grup, kullanım hakkı varlığını amortismanına tabi tutarken TMS 16 "Maddi Duran Varlıklar" standardında yer alan amortisman hükümlerini uygular. Tedarikçinin, kiralama süresinin sonunda dayanak varlığın mülkiyetini Grup'a devretmesi durumunda veya kullanım hakkı varlığı maliyetinin Grup'un bir satın alma opsiyonunu kullanacağını göstermesi durumunda, Grup kullanım hakkı varlığını kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın faydalı ömrünün sonuna kadar amortismanına tabi tutar. Diğer durumlarda, Grup kullanım hakkı varlığını, kiralamanın fiilen başladığı tarihten başlamak üzere söz konusu varlığın faydalı ömrü veya kiralama süresinden kısa olanına göre amortismanına tabi tutar.

Grup kullanım hakkı varlığının değer düşüklüğüne uğramış olup olmadığını belirlemek ve belirlenen herhangi bir değer düşüklüğü zararını muhasebeleştirmek için TMS 36 "Varlıklarda Değer Düşüklüğü" standardını uygular.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar (Devamı)

2.2.1. TFRS 16 Kiralamalar (Devamı)

Kira yükümlülüğü

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, Grup kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer. Kira ödemeleri, bu oranın kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, kiralamadaki zımnî faiz oranı kullanılarak iskonto edilir. Grup, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, Grup'un alternatif borçlanma faiz oranını kullanır.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil olan kira ödemeleri, dayanak varlığın kiralama süresi boyunca kullanım hakkı için yapılacak ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan aşağıdaki ödemelerden oluşur:

- Sabit ödemelerden her türlü kiralama teşvik alacaklarının düşülmesiyle elde edilen tutar,
- Bir endeks ya da orana bağlı olan, ilk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan değişken kira ödemeleri,
- Grup'un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve
- Kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra Grup, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

- Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır,
- Defter değerini, yapılmış olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır ve
- Defter değerini yeniden değerlendirmeleri ve yeniden yapılandırmaları yansıtacak şekilde ya da revize edilmiş özü itibarıyla sabit olan kira ödemelerini yansıtacak şekilde yeniden ölçer.

Kiralama süresindeki her bir döneme ait kira yükümlülüğüne ilişkin faiz, kira yükümlülüğünün kalan bakiyesine sabit bir dönemsel faiz oranı uygulanarak bulunan tutardır. Dönemsel faiz oranı, kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, kiralamadaki zımnî faiz oranıdır. Grup, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, Grup'un alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra, Grup, kira yükümlülüğünü, kira ödemelerindeki değişiklikleri yansıtacak şekilde yeniden ölçer. Grup, kira yükümlülüğünün yeniden ölçüm tutarını, kullanım hakkı varlığında düzeltme olarak finansal tablolarına yansıtır.

Grup, aşağıdaki durumlardan birinin gerçekleşmesi halinde, kira yükümlülüğünü, revize edilmiş kira ödemelerini revize edilmiş bir iskonto oranı üzerinden indirgeyerek yeniden ölçer:

- Kiralama süresinde bir değişiklik olması. Grup, revize edilmiş kira ödemelerini revize edilmiş kiralama süresine dayalı olarak belirler.
- Dayanak varlığın satın alınmasına yönelik opsiyona ilişkin değerlendirmede değişiklik olması. Grup, revize edilmiş kira ödemelerini, satın alma opsiyonu kapsamında ödenecek tutarlardaki değişikliği yansıtacak şekilde belirler.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar (Devamı)

2.2.1. TFRS 16 Kiralamalar (Devamı)

Grup – kiracı olarak

Grup, kiralama süresinin kalan kısmı için revize edilmiş iskonto oranını, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda bu oran olarak; kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise Grup'un yeniden değerlendirmenin yapıldığı tarihteki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirler.

Grup, aşağıdaki durumlardan birinin gerçekleşmesi halinde kira yükümlülüğünü, revize edilmiş kira ödemelerini indirgeyerek yeniden ölçer:

- Bir kalıntı değer taahhüdü kapsamında ödenmesi beklenen tutarlarda değişiklik olması. Grup, revize edilmiş kira ödemelerini, kalıntı değer taahhüdü kapsamında ödenmesi beklenen tutarlardaki değişikliği yansıtmak şekilde belirler.
- Gelecekteki kira ödemelerinin belirlenmesinde kullanılan bir endeks veya oranda meydana gelen bir değişimin sonucu olarak bu ödemelerde bir değişiklik olması. Grup, kira yükümlülüğünü söz konusu revize edilmiş kira ödemelerini yansıtmak için yalnızca nakit akışlarında bir değişiklik olduğunda yeniden ölçer.

Grup, kalan kiralama süresine ilişkin revize edilmiş kira ödemelerini, revize edilmiş sözleşmeye bağlı ödemelere göre belirler. Grup, bu durumda değiştirilmemiş bir iskonto oranı kullanır.

Grup, kiralamanın yeniden yapılandırılmasını, aşağıdaki koşulların her ikisinin sağlanması durumunda ayrı bir kiralama olarak muhasebeleştirir:

- Yeniden yapılandırmanın, bir veya daha fazla dayanak varlığın kullanım hakkını ilave ederek, kiralamanın kapsamını genişletmesi ve
- Kiralama bedelinin, kapsamdaki artışın tek başına fiyatı ve ilgili sözleşmenin koşullarını yansıtmak için söz konusu tek başına fiyatta yapılan uygun düzeltmeler kadar artması.

Süresi 12 ay ve daha kısa olan kısa vadeli kiralama standardın tanıdığı istisna kapsamında değerlendirilmiş olup, bu sözleşmelere ilişkin ödemeler oluştukları dönemde gider olarak kaydedilmeye devam edilmektedir.

**30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL
TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR**

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar (Devamı)

2.2.1. TFRS 16 Kiralamalar (Devamı)

Grup - kiralayan olarak

Grup’un kiralayan olarak kiralamalarının tamamı operasyonel kiralamadır. Operasyonel kiralamalarda, kiralandan varlıklar, konsolide bilançoda yatırım amaçlı gayrimenkuller, maddi duran varlıklar veya diğer dönen varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide gelir tablosuna yansıtılır. Kira gelirleri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

Grup, bir kiralama bileşeniyle birlikte bir ya da daha fazla ilave kiralama niteliği taşıyan veya taşımayan bileşen içeren bir sözleşme için, sözleşmede yer alan bedeli, TFRS 15, “Müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılat” standardını uygulayarak dağıtır.

Uzatma ve sonlandırma opsiyonları

Kiralama yükümlülüğü, sözleşmelerdeki uzatma ve sonlandırma opsiyonları dikkate alınarak belirlenmektedir. Kontratlar da yer alan uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının büyük kısmı Grup ve kiralayan tarafından müştereken uygulanabilir opsiyonlardan oluşmaktadır. Grup, kiralama süresini söz konusu uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları kontrata göre Grup’un inisiyatifindeyse ve opsiyonların kullanımı makul derecede kesinse kiralama süresine dahil ederek belirlemektedir. Eğer şartlarda önemli bir değişiklik olursa yapılan değerlendirme yönetim tarafından gözden geçirilmektedir.

Değişken kira ödemeleri

Grup’un kiralama sözleşmelerinin bir kısmından kaynaklanan kira ödemeleri ciroya bağlı değişken kira ödemelerinden oluşmaktadır. Söz konusu değişken kira ödemeleri, ilgili dönemde gelir tablosuna kira gideri olarak kaydedilmektedir.

TFRS 16 Kiralamalar standardına ilk geçiş

Grup, TMS 17 “Kiralama İşlemleri” nin yerini alan TFRS 16 “Kiralamalar” standardını ilk uygulama tarihi olan 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla uygulamıştır. Grup, basitleştirilmiş geçiş uygulamasını kullanarak önceki yıl için karşılaştırılabilir tutarları yeniden düzenlememiştir. Bu yöntem ile tüm kullanım hakkı varlıkları, uygulamaya geçişteki kiralama borçları (peşin ödemesi yapılan veya tahakkuk eden kiralama maliyetlerine göre düzeltilmiş) tutarından ölçülmüştür.

İlk uygulama sırasında, Grup daha önce TMS 17’ye uygun olarak operasyonel kiralama olarak sınıflandırılan kiralamalarına ilişkin kiralama yükümlülüğü kaydetmiştir. Bu yükümlülükler kalan kira ödemelerinin 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla alternatif borçlanma faiz oranları kullanılarak iskonto edilmiş bugünkü değerinden ölçülmüştür.

Daha önce finansal kiralama olarak sınıflandırılan kiralamalara ait varlık kullanım hakkı ve yükümlülüğü söz konusu varlıkların geçiş öncesindeki taşınan değerinden ölçülmüştür.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar (Devamı)

2.2.1. TFRS 16 Kiralamalar (Devamı)

	1 Ocak 2019
Operasyonel kiralama taahhütleri	3.841.701
- Kısa vadeli kiralamalar (-)	(626)
- Düşük değerli kiralamalar (-)	(116.482)
Toplam kiralama yükümlülüğü	3.724.593
Alternatif borçlanma oranı ile iskonto edilmiş kiralama yükümlülüğü	1.935.643
- Kısa vadeli kiralama yükümlülüğü	835.976
- Uzun vadeli kiralama yükümlülüğü	1.099.667

Muhasebeleştirilen varlık kullanım hakkına ilişkin varlık bazında detaylar aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	1 Ocak 2019
Gayrimenkuller	2.144.206	1.979.089
Demirbaşlar	424	407
Taşıtlar	34.895	29.019
Diğer	15.656	11.973
Toplam varlık kullanım hakkı	2.195.181	2.020.488

Muhasebeleştirilen varlık kullanım hakkına ilişkin girişler varlık bazında detaylar aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	1 Ocak 2019
Gayrimenkuller	230.342	-
Demirbaşlar	-	-
Taşıtlar	6.319	-
Diğer	3.294	-
Toplam varlık kullanım hakkı girişleri	239.955	-

Muhasebeleştirilen varlık kullanım hakkına ilişkin amortisman giderleri varlık bazında detaylar aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	1 Ocak 2019
Gayrimenkuller	(260.745)	-
Demirbaşlar	(37)	-
Taşıtlar	(11.520)	-
Diğer	(3.414)	-
Toplam varlık kullanım hakkı amortisman gideri	(275.716)	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.2 Muhasebe Politika ve Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar (Devamı)

2.2.1. TFRS 16 Kiralamalar (Devamı)

Uzatma ve sonlandırma opsiyonları

Kiralama yükümlülüğü, sözleşmelerdeki uzatma ve sonlandırma opsiyonları dikkate alınarak belirlenmektedir. Kontratlar da yer alan uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının büyük kısmı Grup ve kiralayan tarafından müştereken uygulanabilir opsiyonlardan oluşmaktadır. Grup, kiralama süresini söz konusu uzatma ve erken sonlandırma opsiyonları kontrata göre Grup'un inisiyatifindeyse ve opsiyonların kullanımı makul derecede kesinse kiralama süresine dahil ederek belirlemektedir. Makul derecede kesin olmadığı için kiralama yükümlülüğüne dahil edilmeyen uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarına ilişkin kiralama sözleşmesi bulunmamaktadır.

Eğer şartlarda önemli bir değişiklik olursa yapılan değerlendirme yönetim tarafından gözden geçirilmektedir. Cari dönemde yapılan değerlendirmeler sonucunda uzatma ve erken sonlandırma opsiyonlarının kiralama süresine dahil edilen kiralama sözleşmesi bulunmamaktadır.

Değişken kira ödemeleri

Grup'un kiralama sözleşmelerinin bir kısmından kaynaklanan kira ödemeleri ciroya bağlı değişken kira ödemelerinden oluşmaktadır. Söz konusu değişken kira ödemeleri, ilgili dönemde gelir tablosuna kira gideri olarak kaydedilmektedir.

Standardın "Bölmelere göre raporlama" ve "Pay başına kazanç" açıklamalarına etkileri

30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla sunulan bölümlere göre FAVÖK, amortisman ve itfa giderleri muhasebe politikası değişikliği sebebiyle artış göstermiştir. Bölümler bazında etkiler aşağıdaki gibidir:

1 Ocak - 30 Eylül 2019	Bankacılık	Sanayi	Perakende	Çimento	Diğer	Toplam
FAVÖK etkisi	69.062	5.768	344.437	6.984	5.844	432.095
Amortisman ve itfa giderleri	63.329	5.884	221.389	9.249	4.410	304.261

30 Eylül 2019 tarihinde sona eren dokuz aylık hesap döneminde TFRS 16'nın pay başına kazanç etkisi önemsiz seviyede olmuştur.

Cari dönem etkisi

TFRS 16'nın bir sonucu olarak, daha önce TMS 17 uyarınca finansal kiralama olarak sınıflandırılan kiralamalar ile ilgili olarak Grup, 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla 1.919.465 TL "Kullanım Hakkı Varlıkları" ve 2.018.274 TL "Kiralama İşlemlerinden Kaynaklanan Yükümlülükler" muhasebeleştirmiştir. Ayrıca, TFRS 16 kapsamındaki kira sözleşmeleriyle ilgili olarak, Grup faaliyet kiralaması gideri yerine amortisman ve faiz giderleri muhasebeleştirmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 2 - KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (Devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

Grup, 30 Eylül 2019 tarihinde sona eren ara döneme ilişkin finansal tablolarını TMS 34 Ara Dönem Finansal Raporlama standardına uygun olarak hazırlamıştır. Ara dönem özet konsolide finansal tablolar yıllık finansal tablolarda yer alması gereken tüm bilgileri içermez ve Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla hazırlanan yıllık finansal tablolarıyla birlikte okunması gerekir.

Önemli muhasebe tahminlerinde 31 Aralık 2018'den sonra önemli bir değişiklik olmamıştır.

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ

3.1 Fabric Development, Inc. satın alımı

13 Temmuz 2018 tarihli hisse devir anlaşması uyarınca, Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın %100 bağlı ortaklığı konumunda olan ve Amerika'da mukim Kordsa Inc., ticari havacılık sektörüne ileri kompozit malzemeler sağlayan Fabric Development Inc.'in ("FDI") paylarının tamamını, toplam satın alma bedeli olan 40.587.000 Tam ABD Doları'nı nakden ve peşin ödeyerek satın almıştır. Taraflar arasında imzalanan kapanış protokolü ile söz konusu payların Kordsa Inc.'e devrine ilişkin tüm işlemler, 13 Temmuz 2018 tarihinde tamamlanmıştır.

TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ("TFRS 3") standardı uyarınca, satın alma yöntemi kullanılarak muhasebeleştirme yapmak için gerekli olan tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini belirleme çalışması ile bu çalışma neticesinde satın alım bedelinin maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dağıtılmasına yönelik çalışma ("Satın alma maliyetinin dağıtılması çalışması") bağımsız bir değerlendirme kuruluşu olan Houlihan Lokey Financial Advisors Inc. tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 31 Aralık 2018 itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Satın alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

		FDI
Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ve yükümlülükler		13 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla Gerçeğe Uygun Değer (Tam TL)
Nakit ve nakit benzeri değerler		6.373.688
Ticari alacaklar		16.870.387
Stoklar		28.972.634
Peşin ödenmiş giderler		383.197
Diğer dönen varlıklar		1.949.941
Maddi duran varlıklar		6.781.139
Diğer uzun vadeli varlıklar		48.506
Ticari borçlar		(3.739.813)
Diğer kısa vadeli yükümlülükler		(2.711.590)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar		94.101.640
Toplam tanımlanabilir net varlıklar		149.029.729
Toplam satın alım bedeli		202.197.261
Şerefiye		53.167.532
Nakit satın alım bedeli		202.197.261
İktisap edilen nakit ve nakit benzeri değerler		(6.373.688)
Satın alımdan kaynaklı net nakit çıkışı		195.823.573

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (Devamı)

3.1 Fabric Development, Inc. satın alımı (devamı):

FDI'nın yüksek kaliteli kompozit üretimi sunan güçlü bir şirket olarak pazarda konumlanması ve Grup'un kompozit sektöründeki büyüme hedeflerine bu şirketin değer katacak olması şerefiyeye temel oluşturmuştur.

3.2 Textile Products, Inc. satın alımı

13 Temmuz 2018 tarihli hisse devir anlaşması uyarınca, Grup'un bağlı ortaklığı olan Kordsa'nın %100 bağlı ortaklığı konumunda olan ve Amerika'da mukim Kordsa Inc., ticari havacılık sektörüne ileri kompozit malzemeler sağlayan Textile Products Inc.'in ("TPI") paylarının tamamını, toplam satın alma bedeli olan 49.271.000 Tam ABD Doları'nı nakden ve peşin ödeyerek satın almıştır. Taraflar arasında imzalanan kapanış protokolü ile söz konusu payların Kordsa Inc.'e devrine ilişkin tüm işlemler, 13 Temmuz 2018 tarihinde tamamlanmıştır.

TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ("TFRS 3") standardı uyarınca, satın alma yöntemi kullanılarak muhasabeleştirme yapmak için gerekli olan tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini belirleme çalışması ile bu çalışma neticesinde satın alım bedelinin maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dağıtılmasına yönelik çalışma ("Satın alma maliyetinin dağıtılması çalışması") bağımsız bir değerlendirme kuruluşu olan Houlihan Lokey Financial Advisors Inc. tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 31 Aralık 2018 itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Satın alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ve yükümlülükler	13 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla Gerçeğe Uygun Değer (Tam TL)
Nakit ve nakit benzeri değerler	7.402.016
Ticari alacaklar	31.771.430
Stoklar	34.584.778
Peşin ödenmiş giderler	407.450
Maddi duran varlıklar	6.553.161
Diğer uzun vadeli varlıklar	48.506
Ticari borçlar	(23.952.263)
Ertelenmiş gelirler	(1.532.790)
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	(904.889)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	122.235.120
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	176.612.519
Toplam satın alım bedeli	270.600.422
Şerefiye	93.987.903
Nakit satın alım bedeli	270.600.422
İktisap edilen nakit ve nakit benzeri değerler	(7.402.016)
Satın alımdan kaynaklı net nakit çıkışı	263.198.406

TPI'nın yüksek kaliteli kompozit üretimi sunan güçlü bir şirket olarak pazarda konumlanması ve Grup'un kompozit sektöründeki büyüme hedeflerine bu şirketin değer katacak olması şerefiyeye temel oluşturmuştur.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (Devamı)

3.3 Advanced Honeycomb Technologies, Inc. satın alımı

1 Ekim 2018 tarihli hisse devir anlaşması uyarınca, Grup'un bağlı ortaklığı olan Kordsa'nın %100 bağlı ortaklığı konumunda olan ve Amerika'da mukim Kordsa Inc., ticari havacılık sektörüne ileri kompozit malzemeler sağlayan Advanced Honeycomb Technologies Inc.'in ("AHT") paylarının tamamını, toplam satın alma bedeli olan 3.000.000 Tam ABD Doları'nı nakden ve peşin ödeyerek satın almıştır. Taraflar arasında imzalanan kapanış protokolü ile söz konusu payların Kordsa Inc.'e devrine ilişkin tüm işlemler, 1 Ekim 2018 tarihinde tamamlanmıştır.

TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ("TFRS 3") standardı uyarınca, satın alma yöntemi kullanılarak muhasabeleştirme yapmak için gerekli olan tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini belirleme çalışması ile bu çalışma neticesinde satın alım bedelinin maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dağıtılmasına yönelik çalışma ("Satın alma maliyetinin dağıtılması çalışması") bağımsız bir değerlendirme kuruluşu olan Houlihan Lokey Financial Advisors Inc. tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 31 Aralık 2018 itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır.

Satın alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

	AHT 1 Ekim 2018 tarihi itibarıyla Gerçeğe Uygun Değer (Tam TL)
Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ve yükümlülükler	
Nakit ve nakit benzeri değerler	-
Ticari alacaklar	1.299.873
Stoklar	1.809.040
Peşin ödenmiş giderler	-
Diğer dönen varlıklar	706.844
Maddi duran varlıklar	1.042.295
Diğer uzun vadeli varlıklar	101.833
Ticari borçlar	-
Ertelenmiş gelirler	-
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	(1.587.403)
Diğer maddi olmayan duran varlıklar	7.787.260
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	11.159.742
Toplam satın alım bedeli	15.441.211
Şerefiye	4.281.469
Nakit satın alım bedeli	15.441.211
İktisap edilen nakit ve nakit benzeri değerler	-
Satın alımdan kaynaklı net nakit çıkışı	15.441.211

3.4 Axiom Materials Acquisition LLC satın alımı

Grup'un bağlı ortaklığı Kordsa'nın %100 iştiraki konumunda olan ve Amerika'da mukim Kordsa Inc., tamamı Axiom Materials Holdings LLC ("Axiom") şirketine ait olan uzay ve havacılık endüstrisinin yanı sıra gelecek nesil ulaşım araçlarına da ileri kompozit materyaller sağlayan Axiom Materials Acquisition LLC şirketinin %95,86'sını toplam 3.493.365 Tam ABD Doları nakit ve işletme sermayesi düzeltmeleri de dahi olmak üzere 178.323.365 Tam ABD Doları karşılığında satınalma işlemini tamamlamıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 3 - İŞLETME BİRLEŞMELERİ (Devamı)

3.4 Axiom Materials Acquisition LLC satın alımı (devamı):

TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ("TFRS 3") standardı uyarınca, satın alma yöntemi kullanılarak muhasebeleştirme yapmak için gerekli olan tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini belirleme çalışması ile bu çalışma neticesinde satın alım bedelinin maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dağıtılmasına yönelik çalışma ("Satın alma maliyetinin dağıtılması çalışması") bağımsız bir değerlendirme kuruluşu olan Houlihan Lokey Financial Advisors, Inc. tarafından sürdürülmekte olup, rapor tarihi itibarıyla değer tespiti çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda rapor dönemi itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek tahminlenmiş ve geçici tutarlar olarak finansal tablolara yansıtılmıştır. TFRS 3 standardı uyarınca ölçme dönemi satın alma tarihinden itibaren en fazla bir yıl olarak tanımlanmış olup, bu süre zarfında raporun tamamlanmasını takiben yeni bilgilerin edinilmesi halinde ek varlık ve yükümlülükler muhasebeleştirilebilecektir.

Satın alım tarihindeki, satın alma bedeli ve kayıtlara alınan varlıklar ve yükümlülükler:

	Axiom Materials (Tam TL)
Satın alınan varlıklar	108.420.563
Satın alınan yükümlülükler	(28.331.582)
Toplam tanımlanabilir net varlıklar	80.088.981
Nakit satın alım bedeli	1.010.827.634
İktisap edilen nakit ve nakit benzeri değerler	11.881.891
Net nakit çıkışı	998.945.742
Şerefiye	918.856.761

Satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin satın alma bedelini aşan 918.856.761 Tam TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

Hisse satın alımına ilişkin yapılan hissedarlık anlaşmasına göre, Axiom'un kalan %4,14'üne isabet eden hisselerini kontrol gücü olmayan paylardan satın alım opsiyonu (Kordsa Inc.'in satın alma yükümlülüğü) bulunmaktadır. Söz konusu hisse satış opsiyonu, Grup'un konsolide finansal tablolarında anlaşmaya baz tutarın itfa edilmiş değeri üzerinden (30 Eylül 2019: 31.652.771 Tam TL) diğer uzun vadeli yükümlülükler altında kaydedilmiş ve özkaynaklarda ise ana ortaklık payları altında ayrı olarak gösterilmiştir.

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Holding üst yönetimi, faaliyet bölümlerinin performanslarını FAVÖK (Faiz, vergi, esas faaliyetlerden diğer gelir ve giderler kapsamındaki faiz, kur ve vade farkı gelir/giderleri, amortisman ve itfa payları öncesi kar) ile takip etmektedir. Grup yönetimi bölümlere göre raporlamanın gerekliliklerine ek olarak bazı finansal tablo okuyucularının yaptığı analizlerde bu verileri kullanabileceğinden yola çıkarak bölümlere göre raporlama dipnotlarında bu bilgiye yer vermiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

a) Grup dışından sağlanan gelirler (Konsolide):

	1 Ocak - 30 Eylül 2019	1 Ocak - 30 Eylül 2018
Bankacılık	31.196.186	26.797.896
Sanayi	4.780.347	3.973.469
Perakende	7.517.044	6.392.795
Çimento	1.287.774	1.305.179
Diğer	209.839	83.751
Toplam (*)	44.991.190	38.553.090

(*) Konsolide kar veya zarar tablosundaki gelir kalemine ilişkin dağılımı ifade etmektedir.

b) Bölüm varlıkları (Konsolide):

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Bankacılık	377.463.094	352.550.041
Sanayi	6.933.137	6.859.211
Perakende	4.919.462	3.526.148
Çimento	3.589.986	3.269.258
Diğer	2.668.662	3.694.905
Bölüm varlıkları	395.574.341	369.899.563
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar	6.838	14.220
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 9)	7.191.842	6.756.459
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen varlıklar	(556.477)	(623.106)
Eksi: Bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(4.037.357)	(4.360.865)
Konsolide finansal tablolara göre toplam varlıklar	398.179.187	371.686.271

c) Bölüm yükümlülükleri (Konsolide):

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Bankacılık	327.344.957	310.344.568
Sanayi	4.188.883	4.117.957
Perakende	5.316.631	3.514.724
Çimento	2.343.847	2.051.464
Diğer	277.459	213.635
Bölüm yükümlülükleri	339.471.777	320.242.348
Satış amacıyla elde tutulan varlıklar ile ilişkilendirilen yükümlülükler	2.920	4.274
Bölümlerle ilişkilendirilmeyen yükümlülükler	(584.213)	(597.547)
Eksi: Bölümler arası düzeltmeler ve sınıflandırmalar	(4.022.611)	(4.358.600)
Konsolide finansal tablolara göre toplam yükümlülükler	334.867.873	315.290.475

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri:

i) Bankacılık:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 31 Aralık 2018	Konsolide(**) 31 Aralık 2018
Nakit ve nakit benzerleri	22.965.685	22.965.685	23.184.134	23.184.134
Finansal yatırımlar	83.516.692	83.516.692	56.787.861	56.787.861
Türev araçlar	19.277.819	19.277.819	22.605.903	22.605.903
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hesabı	32.482.788	32.482.788	26.433.745	26.433.745
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	207.257.554	207.257.554	213.936.745	213.936.745
Maddi duran varlıklar	1.961.656	1.961.656	1.521.567	1.521.567
Kullanım hakkı varlıkları	635.724	635.724	-	-
Maddi olmayan duran varlıklar	665.640	665.640	646.192	646.192
Diğer alacak ve varlıklar	8.699.536	8.699.536	7.433.894	7.433.894
Toplam bölüm varlıkları	377.463.094	377.463.094	352.550.041	352.550.041
Finansal borçlar	53.718.836	53.718.836	61.571.596	61.571.596
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	247.683.446	247.683.446	223.310.872	223.310.872
Türev araçlar	10.614.776	10.614.776	12.825.003	12.825.003
Diğer borçlar ve yükümlülükler	15.327.899	15.327.899	12.637.097	12.637.097
Toplam bölüm yükümlülükleri	327.344.957	327.344.957	310.344.568	310.344.568

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Banka'nın işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla 15.200.119 TL'dir (30 Eylül 2018: 24.766.266 TL).

Banka'nın yatırım faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla (18.122.150) TL'dir (30 Eylül 2018: 2.704.250 TL).

Banka'nın finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla 3.098.282 TL'dir (30 Eylül 2018: (504.570)TL).

Akbank'ın finansal tabloları üzerinden hesaplanan birikmiş kontrol gücü olmayan payları 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla 29.949.996 TL'dir (31 Aralık 2018: 25.006.743 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

ii) Sigortacılık:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 31 Aralık 2018	Konsolide(**) 31 Aralık 2018
Nakit ve nakit benzerleri	3.021.319	-	1.687.939	-
Finansal yatırımlar	1.925.178	-	2.318.944	-
Finans sektörü faaliyetlerinden alacaklar	888.385	-	820.924	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 9)	-	543.712	-	490.529
Maddi duran varlıklar	50.734	-	54.008	-
Kullanım hakkı varlıkları	28.588	-	-	-
Maddi olmayan duran varlıklar	118.889	-	105.201	-
Diğer alacak ve varlıklar	3.624.707	-	2.741.080	-
Toplam bölüm varlıkları	9.657.800	543.712	7.728.096	490.529
Finans sektörü faaliyetlerinden borçlar	7.728.065	-	6.000.266	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler	526.644	-	460.419	-
Toplam bölüm yükümlülükleri	8.254.709	-	6.460.685	-

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Sigortacılık bölümü Aksigorta ve Avivasa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

iii) Enerji:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 31 Aralık 2018	Konsolide(**) 31 Aralık 2018
Nakit ve nakit benzerleri	2.144.690	-	1.650.093	-
Finansal yatırımlar	67.993	-	836	-
Ticari alacaklar	3.667.369	-	4.197.534	-
Stoklar	301.389	-	297.056	-
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 9)	-	5.657.241	-	5.116.565
Maddi duran varlıklar	10.076.666	-	10.199.559	-
Kullanım hakkı varlıkları	237.750	-	-	-
Maddi olmayan duran varlıklar	5.305.365	-	5.483.176	-
Diğer alacak ve varlıklar	15.289.344	-	14.920.870	-
Toplam bölüm varlıkları	37.090.566	5.657.241	36.749.124	5.116.565
Finansal borçlar	17.229.482	-	16.930.099	-
Ticari borçlar	1.885.812	-	2.822.560	-
Diğer borçlar ve yükümlülükler	5.342.825	-	5.503.553	-
Toplam bölüm yükümlülükleri	24.458.119	-	25.256.212	-

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Enerji bölümü Enerjisa Enerji A.Ş. ve Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

iv) Sanayi:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 31 Aralık 2018	Konsolide(**) 31 Aralık 2018
Nakit ve nakit benzerleri	1.014.247	323.933	510.289	226.141
Finansal yatırımlar	549	549	107	107
Ticari alacaklar	1.887.808	999.473	2.326.967	1.567.056
Stoklar	1.991.695	1.396.869	2.189.688	1.618.064
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 9)	235.637	626.050	342.609	744.417
Maddi duran varlıklar	3.993.361	2.152.741	3.911.684	2.139.571
Kullanım hakkı varlıkları	93.823	81.314	-	-
Maddi olmayan duran varlıklar	441.618	377.395	557.990	491.972
Diğer alacak ve varlıklar	2.976.863	1.607.568	2.198.966	830.521
Toplam bölüm varlıkları	12.635.601	7.565.892	12.038.300	7.617.849
Finansal borçlar	5.906.720	2.758.315	5.145.695	2.483.597
Ticari borçlar	1.622.953	729.943	1.613.272	846.597
Diğer borçlar ve yükümlülükler	1.208.807	703.545	1.245.963	792.024
Toplam bölüm yükümlülükleri	8.738.480	4.191.803	8.004.930	4.122.218

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Sanayi bölümü Kordsa, Yünsa, Brisa ve Philsa ve Philip Morrisa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir. Grup'un bağlı ortaklıklarından Temsa Ulaşım'ın satışı 30 Mayıs 2019 tarihinde gerçekleşmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

v) Perakende:

	Kombine(*)	Konsolide(**)	Kombine(*)	Konsolide(**)
	30 Eylül 2019	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018	31 Aralık 2018
Nakit ve nakit benzerleri	468.176	468.176	514.619	514.619
Ticari alacaklar	140.762	139.741	121.818	121.015
Stoklar	1.350.408	1.350.408	1.131.851	1.131.851
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	8.930	8.930	8.930	8.930
Maddi duran varlıklar	696.759	696.759	722.996	722.996
Kullanım hakkı varlıkları	1.143.321	1.143.321	-	-
Maddi olmayan duran varlıklar	86.648	86.648	89.576	89.576
Diğer alacak ve varlıklar	963.621	1.025.479	875.522	937.161
Toplam bölüm varlıkları	4.858.625	4.919.462	3.465.312	3.526.148
Finansal borçlar(***)	2.441.102	2.441.102	875.502	875.502
Ticari borçlar	2.516.575	2.516.575	2.194.155	2.193.350
Diğer borçlar ve yükümlülükler	358.954	358.954	445.067	445.872
Toplam bölüm yükümlülükleri	5.316.631	5.316.631	3.514.724	3.514.724

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(***) 30 Eylül 2019 neticelerinde, TFRS 16 uygulaması ile doğan 1.253.164 TL tutarındaki kiralama borçları, finansal borçlar toplamında gösterilmiştir.

Perakende bölümü Teknosa ve Carrefoursa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

vi) Çimento:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 31 Aralık 2018	Konsolide(**) 31 Aralık 2018
Nakit ve nakit benzerleri	362.244	239.889	492.848	217.427
Finansal yatırımlar	185.462	64	184.662	64
Ticari alacaklar	882.711	468.057	864.981	421.740
Stoklar	434.715	229.631	435.195	190.255
Özkaynak yöntemi ile değerlendirilen yatırımlar (Dipnot 9)	-	364.839	-	404.949
Maddi duran varlıklar	2.942.457	2.118.950	2.867.206	2.027.479
Kullanım hakkı varlıkları	119.767	43.907	-	-
Maddi olmayan duran varlıklar	59.113	16.496	63.521	18.210
Diğer alacak ve varlıklar	686.181	473.125	583.567	394.084
Toplam bölüm varlıkları	5.672.650	3.954.958	5.491.980	3.674.208
Finansal borçlar	2.244.998	1.705.444	2.045.633	1.480.472
Ticari borçlar	707.493	353.435	635.486	296.068
Diğer borçlar ve yükümlülükler	422.845	284.968	441.045	274.924
Toplam bölüm yükümlülükleri	3.375.336	2.343.847	3.122.164	2.051.464

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Çimento bölümü Çimsa ve Akçansa şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

d) Bölümler bazında ana bilanço kalemleri (devamı):

vii) Diğer:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 31 Aralık 2018	Konsolide(**) 31 Aralık 2018
Nakit ve nakit benzerleri	2.078.540	2.078.540	3.191.791	3.191.791
Finansal yatırımlar	13.015.621	23.726	11.939.453	14.207
Ticari alacaklar	70.677	69.349	47.530	45.747
Stoklar	124.884	124.884	4.675	4.675
Maddi duran varlıklar	243.733	207.669	232.546	196.482
Kullanım hakkı varlıkları	15.200	15.200	-	-
Maddi olmayan duran varlıklar	18.432	18.432	13.745	13.745
Diğer alacak ve varlıklar	223.071	130.862	227.773	228.258
Toplam bölüm varlıkları	15.790.158	2.668.662	15.657.513	3.694.905
Finansal borçlar	41.281	41.281	252	252
Ticari borçlar	129.702	128.341	56.099	53.891
Diğer borçlar ve yükümlülükler	117.634	107.837	168.445	159.492
Toplam bölüm yükümlülükleri	288.617	277.459	224.796	213.635

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Diğer bölümü, Sabancı Holding A.Ş., Exsa, Tursa, AEO ve SabancıDX şirketlerinin sonuçlarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

e) Ana kar veya zarar tablosu kalemleri konsolide mutabakatı:

	1 Ocak - 30 Eylül 2019			1 Ocak - 30 Eylül 2018		
	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide	Eliminasyon Öncesi Bölümlerin Konsolide Pay Toplamları	Eliminasyon ve Konsolidasyon Düzeltilmeleri	Konsolide
Toplam gelirler	45.213.098	(221.908)	44.991.190	38.720.730	(167.640)	38.553.090
Satılan malın maliyeti ve faiz, prim, komisyon ve diğer giderler	(32.065.893)	233.002	(31.832.891)	(26.285.213)	920.087	(25.365.126)
Genel yönetim giderleri	(5.729.254)	71.058	(5.658.196)	(4.956.052)	57.221	(4.898.831)
Pazarlama giderleri	(1.659.202)	297	(1.658.905)	(1.462.050)	516	(1.461.534)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(12.305)	-	(12.305)	(10.066)	-	(10.066)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) - net	115.048	(3.229)	111.819	498.043	5.410	503.453
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar	1.202.130	-	1.202.130	535.465	-	535.465
Faaliyet karı	7.063.622	79.220	7.142.842	7.040.857	815.594	7.856.451
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) -net	258.687	(214.051)	44.636	1.656.414	(930.597)	725.817
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	7.322.309	(134.831)	7.187.478	8.697.271	(115.003)	8.582.268
Finansman gelir/(gideri) - net	(861.890)	140.617	(721.273)	(776.950)	122.191	(654.759)
Vergi öncesi kar	6.460.419	5.786	6.466.205	7.920.321	7.188	7.927.509
Vergi	(1.161.421)	-	(1.161.421)	(1.590.737)	-	(1.590.737)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem zararı	(84)	-	(84)	129	-	129
Dönem Karı	5.298.914	5.786	5.304.700	6.329.713	7.188	6.336.901
Ana ortaklık payı net kar			2.899.153			3.400.958

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri:

i) Bankacılık:

	Kombine(*)	Konsolide(**)	Kombine(*)	Konsolide(**)
	30 Eylül 2019	30 Eylül 2019	30 Eylül 2018	30 Eylül 2018
Faiz, komisyon ve diğer gelirler	31.342.365	31.342.365	26.902.954	26.902.954
Faiz, komisyon ve diğer giderler	(21.183.923)	(21.183.923)	(17.077.506)	(17.077.506)
Genel yönetim giderleri	(5.109.645)	(5.109.645)	(4.424.408)	(4.424.408)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	267.030	267.030	331.620	331.620
Faaliyet karı	5.315.827	5.315.827	5.732.660	5.732.660
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	6.181	6.181	6.195	6.195
Vergi öncesi kar	5.322.008	5.322.008	5.738.855	5.738.855
Vergi	(1.184.733)	(1.184.733)	(1.297.021)	(1.297.021)
Net kar	4.137.275	4.137.275	4.441.834	4.441.834
Ana ortaklık payı net kar		1.685.935		1.810.048
FAVÖK	5.691.443	5.691.443	5.981.078	5.981.078

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

30 Eylül 2019 itibarıyla Akbank'ın kontrol gücü olmayan paylara ait net karı 2.451.602 TL'dir (30 Eylül 2018: 2.631.787 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

ii) Sigortacılık:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018
Net kazanılmış primler	2.179.126	-	1.713.053	-
Brüt yazılan primler	3.742.110	-	2.868.833	-
Kazanılmamış primler karşılığı	(1.562.984)	-	(1.155.780)	-
Prim, komisyon ve diğer giderler	(1.925.602)	-	(1.729.519)	-
Genel yönetim giderleri	(434.071)	-	(359.385)	-
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	653.104	-	747.201	-
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 9)	-	151.534	-	111.080
Faaliyet karı	472.557	151.534	371.350	111.080
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	85.081	-	42.065	-
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	557.638	151.534	413.415	111.080
Finansal gelir/(gider) - net	(33.958)	-	(33.988)	-
Vergi öncesi kar	523.680	151.534	379.427	111.080
Vergi	(123.303)	-	(87.515)	-
Net kar	400.377	151.534	291.912	111.080
Ana ortaklık payı net kar		151.534		111.080
FAVÖK	503.804		373.024	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

iii) Enerji:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018
Satış gelirleri (net)	19.390.120	-	16.076.990	-
Satılan malın maliyeti	(13.602.059)	-	(11.965.296)	-
Genel yönetim giderleri	(1.584.006)	-	(1.353.594)	-
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) - net	(187.942)	-	(57.372)	-
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 9)	-	843.364	-	150.932
Faaliyet karı	4.016.113	843.364	2.700.728	150.932
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	1.844	-	194	-
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	4.017.957	843.364	2.700.922	150.932
Finansal gelir/(gider) -net	(1.788.832)	-	(2.077.408)	-
Vergi öncesi kar	2.229.125	843.364	623.514	150.932
Vergi	(384.407)	-	(168.797)	-
Net kar	1.844.718	843.364	454.717	150.932
Ana ortaklık payı net kar		843.364		150.932
FAVÖK	4.638.118		3.369.170	

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

iv) Sanayi:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018
Satış gelirleri(net)	7.432.453	4.780.614	6.210.418	3.973.571
Satılan malın maliyeti	(5.883.511)	(3.852.825)	(4.807.753)	(3.144.211)
Genel yönetim giderleri	(299.434)	(225.792)	(318.640)	(210.048)
Pazarlama giderleri	(491.391)	(259.767)	(440.596)	(228.741)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(9.235)	(8.443)	(8.088)	(7.229)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/(gider) - net	89.924	111.141	217.125	202.005
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 9)	153.494	185.919	175.711	208.474
Faaliyet karı	992.300	730.847	1.028.177	793.821
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	3.938	3.994	6.473	6.291
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	996.238	734.841	1.034.650	800.112
Finansal gelir/(gider) - net	(434.366)	(215.442)	(565.619)	(374.885)
Vergi öncesi kar	561.872	519.399	469.031	425.227
Vergi	(61.087)	(60.528)	(31.872)	(28.891)
Durdurulan faaliyetler vergi sonrası dönem karı	(84)	(84)	129	129
Net kar	500.701	458.787	437.288	396.465
Ana ortaklık payı net kar		357.691		331.506
FAVÖK	1.237.635	813.930	1.065.769	728.124

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

v) Perakende:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018
Satış gelirleri(net)	7.524.067	7.521.372	6.404.282	6.401.032
Satılan malın maliyeti	(5.739.297)	(5.736.736)	(4.997.997)	(4.994.457)
Genel yönetim giderleri	(172.923)	(172.818)	(157.095)	(156.878)
Pazarlama giderleri	(1.379.126)	(1.379.126)	(1.218.518)	(1.218.518)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) - net	(301.241)	(301.241)	(122.979)	(122.979)
Faaliyet karı/(zararı)	(68.520)	(68.549)	(92.307)	(91.800)
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	3.553	3.553	569.415	569.415
Finansman gideri öncesi faaliyet karı/(zararı)	(64.967)	(64.996)	477.108	477.615
Finansal gelir/(gider) - net	(449.398)	(449.398)	(245.644)	(245.644)
Vergi öncesi kar/(zararı)	(514.365)	(514.394)	231.464	231.971
Vergi	105.771	105.771	(37.234)	(37.234)
Net kar/(zararı)	(408.594)	(408.623)	194.230	194.737
Ana ortaklık payı net kar/(zarar)		(219.304)		97.324
FAVÖK	547.642	547.614	131.130	131.637

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

Not: TFRS 16 kapsamındaki kira sözleşmeleriyle ilgili olarak, Grup faaliyet kiralaması gideri yerine amortisman ve faiz giderleri muhasebeleştirilmiştir. Bu muhasebeleştirme özellikle perakende segmenti FAVÖK rakamlarında cari dönemde olumlu varyans yaratmaktadır (30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla; Perakende grubu TFRS 16 hariç FAVÖK kombine tutarı 206.654 TL'dir).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

vi) Çimento:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018
Satış gelirleri(net)	2.666.653	1.287.878	2.624.260	1.305.194
Satılan malın maliyeti	(2.237.880)	(1.052.841)	(1.961.970)	(953.840)
Genel yönetim giderleri	(169.445)	(106.229)	(122.693)	(71.263)
Araştırma ve geliştirme giderleri	(3.862)	(3.862)	(2.837)	(2.837)
Pazarlama giderleri	(29.716)	(11.823)	(24.015)	(10.396)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider) - net	13.720	18.978	68.242	77.487
İş ortaklıklarının karlarındaki paylar (Dipnot 9)	-	21.313	-	64.980
Faaliyet karı	239.470	153.414	580.987	409.325
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) - net	102.324	42.960	39.885	19.860
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	341.794	196.374	620.872	429.185
Finansal gelir/(gider) - net	(300.814)	(192.420)	(204.752)	(156.468)
Vergi öncesi kar	40.980	3.954	416.120	272.717
Vergi	6.473	11.563	(76.816)	(33.984)
Net kar	47.453	15.517	339.304	238.733
Ana ortaklık payı net kar		30.121		163.783
FAVÖK	407.705	250.926	643.308	401.994

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

f) Bölümler bazında ana kar veya zarar tablosu kalemleri (devamı):

vii) Diğer:

	Kombine(*) 30 Eylül 2019	Konsolide(**) 30 Eylül 2019	Kombine(*) 30 Eylül 2018	Konsolide(**) 30 Eylül 2018
Satış gelirleri(net)	895.176	280.869	1.353.393	137.979
Satılan malın maliyeti	(241.160)	(239.568)	(115.479)	(115.198)
Genel yönetim giderleri	(127.177)	(114.770)	(97.455)	(93.455)
Pazarlama giderleri	(8.686)	(8.486)	(4.395)	(4.395)
Esas faaliyetlerden diğer gelir/ (gider)-net	26.919	19.140	17.521	9.907
Faaliyet karı/(zararı)	545.072	(62.815)	1.153.585	(65.162)
Yatırım faaliyetlerinden gelir/(gider) –net	209.167	201.999	1.061.822	1.054.654
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	754.239	139.184	2.215.407	989.492
Finansal gelir/(gider) –net	(4.630)	(4.630)	47	47
Vergi öncesi kar	749.609	134.554	2.215.454	989.539
Vergi	(33.494)	(33.494)	(193.606)	(193.606)
Net kar	716.115	101.060	2.021.848	795.933
Ana ortaklık payı net kar		49.811		736.286
FAVÖK	570.194	(37.852)	1.172.922	(45.417)

(*) Kombine veriler, ilgili bölümlere bağlı şirketlerin kendi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

(**) Konsolide veriler, ilgili bölümlere bağlı iştirak ve iş ortaklarının Holding sahiplik oranı dikkate alınarak ve bağlı ortaklıkların segment içi eliminasyonların yapıldığı segmentler arası eliminasyon öncesi finansal sonuçlarının toplamını ifade etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

g) Ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı

Tek seferlik gelir giderler, Grup'un rutin operasyonları içerisinde karşılaşmayı beklemediği bir defaya mahsus gider ya da gelirlerdir. Bölümler bazında tek seferlik gelir giderlerden arındırılmış (düzeltilmiş) ana ortaklık payı net kar/(zarar) detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	30 Eylül 2018
Bankacılık	1.685.935	1.810.048
Sigortacılık	153.323	111.080
Sanayi	360.488	329.205
Çimento	1.618	155.488
Enerji	842.894	106.770
Perakende	(229.677)	(138.694)
Diğer	89.228	613.352
Toplam	2.903.809	2.987.249

Düzeltilmiş ana ortaklık payı net karın mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	30 Eylül 2018
Raporlanabilir faaliyet bölümlerine ait		
düzeltilmiş net kar (Ana ortaklık payı)	2.903.809	2.987.249
Carrefoursa'ya ilişkin tek seferlik gelir /(gider)-net	10.373	236.018
Enerjisa'ya ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	470	44.162
Holding'e ilişkin tek seferlik gelir/(gider)-net	(66.494)	122.932
Diğer	50.995	10.597
Net kar (Ana ortaklık payı)	2.899.153	3.400.958

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

h) Kombine FAVÖK detayı

30 Eylül 2019	Vergi Öncesi Kar	Amortisman Giderleri	Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) - net	Finansal gelir/(gider) - net	Operasyonel Kur Farkı/Faiz	FAVÖK
Bankacılık	5.322.008	375.616	6.181	-	-	5.691.443
Sanayi	561.872	320.959	3.938	(434.366)	75.625	1.237.635
Çimento	40.980	180.631	102.324	(300.814)	12.396	407.705
Perakende	(514.365)	353.761	3.553	(449.398)	(262.402)	547.642
Enerji	2.229.125	611.410	1.844	(1.788.832)	(10.595)	4.638.118
Sigorta	523.680	39.018	85.081	(33.958)	7.771	503.804
Diğer	749.609	28.298	209.167	(4.630)	3.176	570.194

30 Eylül 2018	Vergi Öncesi Kar	Amortisman Giderleri	Yatırım faaliyetlerinden gelir/ (gider) - net	Finansal gelir/(gider) - net	Operasyonel Kur Farkı/Faiz	FAVÖK
Bankacılık	5.738.855	248.418	6.195	-	-	5.981.078
Sanayi	469.031	249.408	6.473	(565.619)	211.816	1.065.769
Çimento	416.120	143.206	39.885	(204.752)	80.885	643.308
Perakende	231.464	129.869	569.415	(245.644)	(93.568)	131.130
Enerji	623.514	514.226	194	(2.077.408)	(154.217)	3.369.170
Sigorta	379.427	24.972	42.065	(33.988)	23.298	373.024
Diğer	2.215.454	21.915	1.061.822	47	2.578	1.172.922

Not: TFRS 16 kapsamındaki kira sözleşmeleriyle ilgili olarak, Grup faaliyet kiralaması gideri yerine amortisman ve faiz giderleri muhasebeleştirmiştir. Bu muhasebeleştirme özellikle perakende segmenti FAVÖK rakamlarında cari dönemde olumlu varyans yaratmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

i) Amortisman ve itfa payları, değer düşüklükleri ve yatırım harcamaları (Konsolide):

1 Ocak - 30 Eylül 2019

	<u>Finans</u>							
	<u>Bankacılık</u>	<u>Sigorta</u>	<u>Sanayi</u>	<u>Çimento</u>	<u>Enerji</u>	<u>Perakende</u>	<u>Diğer</u>	<u>Toplam</u>
Amortisman ve itfa payları	375.616	-	175.320	108.018	-	353.761	28.139	1.040.854
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / değer düşüklüğü iptali	-	-	-	-	-	4.395	-	4.395
Yatırım harcamaları	783.730	-	132.367	165.863	-	118.523	42.725	1.243.208

1 Ocak - 30 Eylül 2018

	<u>Finans</u>							
	<u>Bankacılık</u>	<u>Sigorta</u>	<u>Sanayi</u>	<u>Çimento</u>	<u>Enerji</u>	<u>Perakende</u>	<u>Diğer</u>	<u>Toplam</u>
Amortisman ve itfa payları	248.418	-	128.181	80.543	-	129.869	21.884	608.895
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / değer düşüklüğü iptali	429	-	-	-	-	5.635	-	6.064
Yatırım harcamaları	565.575	-	202.949	178.542	-	92.609	20.397	1.060.072

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA (Devamı)

j) Amortisman ve itfa payları, değer düşüklükleri ve yatırım harcamaları (Kombine):

1 Ocak - 30 Eylül 2019

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	375.616	39.018	320.959	180.631	611.410	353.761	28.298	1.909.693
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / değer düşüklüğü iptali	-	-	-	-	-	4.395	-	4.395
Yatırım harcamaları	783.730	44.677	339.925	216.436	1.447.764	118.523	42.726	2.993.781

1 Ocak - 30 Eylül 2018

	Finans							
	Bankacılık	Sigorta	Sanayi	Çimento	Enerji	Perakende	Diğer	Toplam
Amortisman ve itfa payları	248.418	24.972	249.408	143.206	514.226	129.869	21.915	1.332.014
Maddi varlıklar ve yatırım amaçlı gayrimenkuller (değer düşüklüğü) / değer düşüklüğü iptali	429	-	-	-	-	5.635	-	6.064
Yatırım harcamaları	565.574	44.738	366.049	255.622	1.510.780	92.609	20.399	2.855.771

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılan finansal varlıklar

Makul değer değişimleri kar veya zarar tablosuna yansıtılan finansal varlıkların detayı aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Hisse senetleri	206.404	150.685
Devlet tahvilleri	12.359	10.113
Diğer (*)	6.219.946	6.708.227
Toplam	6.438.709	6.869.025

(*) Önceki dönemde, Ojer Telekomunikasyon A.Ş.'ye ("OTAŞ") kullanılmış olan sendikasyon kredileri yeniden yapılandırılmıştır. Bu kapsamda, bu kredilerin teminatını oluşturmak amacıyla üzerinde kredi verenler lehine rehin tesis edilmiş, Türk Telekom'un ihraç edilmiş sermayesinin %55'ini oluşturan 192.500.000.000 adet A Grubu payların, kredi verenlerin tamamının doğrudan veya dolaylı ortak oldukları, özel amaçlı bir şirket olarak kurulan LYY Telekomunikasyon A.Ş. (Eski adıyla Levent Yapılandırma Yonetimi A.Ş.) tarafından devralınması işlemi 21 Aralık 2018 tarihinde tamamlanmıştır. Akbank LYY Telekomunikasyon A.Ş.'ye, OTAŞ'tan olan alacaklardaki payı olan %35,56 oranında iştirak etmiştir. Daha sonra LYY Telekomunikasyon A.Ş.'nin 23 Eylül 2019 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda, kredinin bir kısmının sermayeye dönüştürülerek LYY Telekomunikasyon A.Ş.'nin sermayesine ilave edilmesine karar verilmiş olup bu kapsamda Banka'nın LYY Telekomunikasyon A.Ş.'deki paylarının itibari değeri 18 TL'den 1.416.090 TL'ye yükselmiştir. Kredi olarak takip edilen kısmının değeri 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla 6.201.177 TL olup, mali tablolarda "Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar" kalemi altındaki "Diğer Finansal Varlıklar" altında sınıflandırılmıştır. Kredi ve sermayeye dönüşen toplam tutar için muhasebeleştirilen toplam gerçeğe uygun değer düşüşü 689.646 TL'dir. Kredi ve sermayeye dönüşen ve toplamda 6.927.621 TL tutarındaki varlıklar, TFRS 9 Finansal Araçlar Standardı ve TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler Standardı kapsamında gerçeğe uygun değerinden ölçülmektedir. Bu değerlerin tespitinde bağımsız bir değerlendirme firmasının çalışma sonuçları baz alınmıştır. Söz konusu değerlendirme çalışmasında gerçeğe uygun değer, farklı metotların (indirgenmiş nakit akımları, benzer piyasa çarpanları, aynı sektörde gerçekleşen benzer işlem çarpanları, piyasa değeri ve analist raporları) ortalaması dikkate alınarak belirlenmiştir. Kredi, TFRS 13 kapsamında Seviye 3 olarak takip edilmektedir. Söz konusu değerlendirme çalışmasında yer alan temel varsayımlardaki olası değişiklikler kredinin ve sermayeye dönüşen tutarın taşınan değerini etkileyecektir. Söz konusu kredinin vadesi 1 yıl olup vade uzatılabilecektir. Kreditor bankaların temel amacı, mümkün olan en hızlı şekilde gerekli koşulları sağlayarak söz konusu Türk Telekom hisselerini konusunda uzman bir yatırımcıya devretmektir. LYY Telekomunikasyon A.Ş.'nin %55'lik Türk Telekomunikasyon A.Ş. paylarının satışı amacıyla 19 Eylül 2019 tarihinde uluslararası bir yatırım bankası satış danışmanı olarak yetkilendirilmiş olup, bu kapsamda satış ile ilgili gerekli çalışmalar ve potansiyel yatırımcılarla görüşmeler başlatılacaktır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR

a) Gerçeğe uygun değer farkı kar ve ya zarara yansıtılan finansal varlıklar (devamı)

TL cinsinden etkin faiz oranları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
TL	%9,75	%13,22
Grup'un finans sektöründeki faaliyetlerinden dolayı teminata verdiği alım satım amaçlı finansal varlıkları 10.635 TL'dir (31 Aralık 2018: 10.599 TL).		

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla, sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
0 ile 3 ay arası	6.410.600	156.811
3 ay ile 12 ay arası	12.359	6.700.321
1 ile 5 yıl arası	15.750	11.893
Toplam	6.438.709	6.869.025

Sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
3 aya kadar	6.216.724	11.893
3 ay ile 12 ay arası	12.562	6.700.321
Vadesiz	209.423	156.811
Toplam	6.438.709	6.869.025

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Borçlanma senetleri		
- Devlet tahvilleri	33.113.560	23.928.005
- Eurobondlar	15.153.894	12.574.559
- Yatırım fonları	306.322	237.585
- Diğer yabancı para cinsinden bonolar	14.285.921	7.600.049
Ara toplam	62.859.697	44.340.198
Hisse senetleri		
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem gören	143	153
- Teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen	22.253	19.502
Ara toplam	22.396	19.655
Toplam satılmaya hazır finansal yatırımlar	62.882.093	44.359.853

ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %5,19 (31 Aralık 2018: % 4,55), %2,73 (31 Aralık 2018: % 2,38), %3,09 (31 Aralık 2018: %3,09) ve %14,87'dir (31 Aralık 2018: % 20,97). Grup'un repodan sağlanan fonlara konu satılmaya hazır finansal varlıkları 10.565.477 TL'dir (31 Aralık 2018: 12.114.655 TL). Grup'un finans sektöründeki faaliyetlerinden dolayı teminata verdiği gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımları 12.395.288 TL'dir (31 Aralık 2018: 8.854.043 TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

b) Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar (devamı)

Akbank'ın gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan ve itfa edilmiş maliyet üzerinden değerlendirilen menkul kıymet portföylerinde 6 aylık reel kupon oranları vade boyunca sabit kalan, 5-10 yıl vadeli ve TÜFE'ye endeksli menkul kıymetleri bulunmaktadır. Hazine Musteşarlığı'nın TÜFE'ye Endeksli Tahviller Yatırımcı Kılavuzu'nda belirtildiği üzere, bu kıymetlerin fiili kupon ödeme tutarlarının hesaplamasında kullanılan referans endeksler iki ay öncesinin TÜFE'sine göre oluşturulmaktadır. Banka tahmini enflasyon oranını da buna paralel olarak belirlemektedir. Kullanılan tahmini enflasyon oranı, yıl içerisinde gerekli görüldüğünde güncellenmektedir. Bu kapsamda 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla söz konusu kıymetlerin değerlendirilmesi yıllık %10,00 enflasyon tahminine göre yapılmıştır.

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal yatırımlarının sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan sürelerine göre vade analizi aşağıda sunulmuştur.

	30 Eylül 2019			31 Aralık 2018		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 aya kadar	1.110.991	-	1.110.991	1.215.591	-	1.215.591
3 ile 12 ay arası	12.871.964	-	12.871.964	3.997.086	-	3.997.086
1 ile 5 yıl arası	36.905.320	14.283	36.919.603	29.373.727	13.777	29.387.504
5 yıldan fazla	11.673.213	-	11.673.213	9.522.087	-	9.522.087
Vadesiz	306.322	-	306.322	237.585	-	237.585
Toplam	62.867.810	14.283	62.882.093	44.346.076	13.777	44.359.853

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süreye göre:

	30 Eylül 2019			31 Aralık 2018		
	Diğer			Diğer		
	Bankacılık	şirketler	Toplam	Bankacılık	şirketler	Toplam
3 aya kadar	12.177.128	-	12.177.128	8.558.547	-	8.558.547
3 ile 12 ay arası	18.508.612	-	18.508.612	13.645.080	-	13.645.080
1 ile 5 yıl arası	22.266.240	14.283	22.280.523	15.273.796	13.777	15.287.573
5 yıldan fazla	9.593.123	-	9.593.123	6.617.448	-	6.617.448
Vadesiz	322.707	-	322.707	251.205	-	251.205
Toplam	62.867.810	14.283	62.882.093	44.346.076	13.777	44.359.853

c) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıklar:

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımların detayı aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Devlet tahvilleri	14.220.228	12.263.568
Toplam	14.220.228	12.263.568

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 5 - FİNANSAL YATIRIMLAR (Devamı)

c) İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal varlıklar (devamı):

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımların hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
1 Ocak Bakiyesi	12.263.568	18.883.153
Alımlar	3.714.492	1.654.189
Parasal varlıklarda meydana gelen kur farkları	279.367	1.683.148
Değerleme etkisi	524.230	572.514
Satış ve itfa yolu ile elden çıkarılanlar(*)	(2.583.389)	(10.713.907)
Değer düşüş karşılığı	21.960	184.471
Toplam	14.220.228	12.263.568

(*) 2018 yılında Banka, TFRS 9 standardına göre menkul kıymetlere ilişkin yönetim modelini yeniden gözden geçirmiş ve daha önce itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen olarak sınıflandırılmış olan ve itfa edilmiş maliyetinden ölçülen 4.927.185 TL tutarındaki menkul kıymetlerini, uygun yönetim modelinin nakit akışlarının tahsili veya finansal yatırımın satılması amaçlı olması nedeniyle, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan kıymetlere sınıflamıştır.

ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %5,18 %3,46 ve %16,30'dur (31 Aralık 2018: ABD Doları, Avro ve Türk Lirası cinsinden borçlanma senetlerinin etkin faiz oranı sırasıyla yıllık %4,89, %3,58 ve %26,70'dir).

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 itibarıyla itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımlar için Bankacılık ve diğer sektörler bazında sözleşmede yer alan vade tarihlerine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019			31 Aralık 2018		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 ile 12 ay arası	3.657.625	-	3.657.625	3.518.476	81	3.518.557
1 ile 5 yıl arası	9.358.114	548	9.358.662	7.640.711	-	7.640.711
5 yıldan fazla	1.203.941	-	1.203.941	1.104.300	-	1.104.300
	14.219.680	548	14.220.228	12.263.487	81	12.263.568

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 itibarıyla itfa edilmiş maliyeti üzerinden değerlendirilen finansal yatırımlar için sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlandırma tarihine kalan süre aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019			31 Aralık 2018		
	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam	Bankacılık	Diğer şirketler	Toplam
3 aya kadar	3.552.622	-	3.552.622	3.971.097	-	3.971.097
3 ile 12 ay arası	5.549.319	-	5.549.319	4.220.072	81	4.220.153
1 ile 5 yıl arası	3.913.798	548	3.914.346	2.968.018	-	2.968.018
5 yıldan fazla	1.203.941	-	1.203.941	1.104.300	-	1.104.300
Toplam	14.219.680	548	14.220.228	12.263.487	81	12.263.568

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR

Kısa vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli	11.011.209	9.726.191
Uzun vadeli alımların kısa vadeli kısmı	14.570.112	20.815.668
Toplam kısa vadeli	25.581.321	30.541.859
Uzun vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri:		
Uzun vadeli	31.628.611	35.222.289
Toplam	57.209.932	65.764.148

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
3 aya kadar	10.758.292	8.447.806
3 ile 12 ay arası	14.823.029	22.094.053
Kısa vadeli finansal borçlar ve uzun vadeli finansal borçların kısa vadeli kısmı	25.581.321	30.541.859
1 ile 5 yıl arası	19.686.685	21.892.607
5 yıldan fazla	11.941.926	13.329.682
Uzun vadeli finansal borçlar	31.628.611	35.222.289
Toplam finansal borçlar	57.209.932	65.764.148

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla uzun vadeli finansal borçların geri ödeme planları aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
1-2 yıl arası	5.297.454	7.770.555
2-3 yıl arası	3.732.189	4.168.543
3-4 yıl arası	6.804.555	5.887.176
4-5 yıl arası	3.852.487	4.066.333
5 yıl üzeri	11.941.926	13.329.682
Toplam	31.628.611	35.222.289

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla kredilerin sözleşme ile belirlenen yeniden fiyatlamaya tarihine kalan süre:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
3 aya kadar	33.570.782	38.453.236
3 ile 12 ay arası	7.922.968	10.334.947
1 ile 5 yıl arası	7.829.191	9.449.170
5 yıldan fazlası	7.886.991	7.526.795
Toplam	57.209.932	65.764.148

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR

Kısa vadeli alınan fonlar, banka kredileri ve ihraç edilen borç senetleri (devamı):

30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla mevcut krediler ile ilgili açıklamalar aşağıdaki gibidir:

Akbank - Sendikasyon kredisi

30 Eylül 2019 tarihi itibarı ile üç sendikasyon kredisi bulunmaktadır. 483 milyon Avro ve 604.5 milyon ABD Doları tutarındaki 1 ve 2 yıl vadeli dilimlerden oluşan sendikasyon kredisi 26 Mart 2018 tarihinde imzalanmıştır. Mevcut bakiyesi 250 milyon ABD Dolarıdır. Kredinin 2 yıl vadeli kısmının maliyeti Libor+ 210 bps'tir. 591 milyon Avro ve 285 milyon ABD Doları tutarındaki 1 yıl vadeli sendikasyon kredisi 27 Eylül 2018 tarihinde imzalanmıştır. Kredinin maliyeti Euribor+265 bps ve Libor+275 bps'tir. 303 milyon Avro ve 356 milyon ABD Doları tutarındaki 1 yıl vadeli sendikasyon kredisi 26 Mart 2019 tarihinde imzalanmıştır. Kredinin maliyeti Euribor + 240 bps ve Libor + 250 bps'tir.

İhraç edilen menkul kıymetler:

İhraç edilen menkul kıymetler ABD Doları ve TL kıymetlerden oluşmaktadır.

ABD Doları cinsinden olan ihraç edilen senetlerin geri ödeme planı aşağıdaki gibidir.

	30 Eylül 2019		31 Aralık 2018	
	ABD Doları	TL	ABD Doları	TL
2019	137.656	773.627	979.670	5.153.064
2020	1.048.805	5.894.284	1.071.920	5.638.299
2021	579.381	3.256.121	574.885	3.023.895
2022	996.659	5.601.224	946.571	4.978.963
2023	530.123	2.979.291	538.218	2.831.027
2024	513.701	2.887.000	493.616	2.596.420
2025	854.785	4.803.892	448.497	2.359.094
2026	78.354	440.349	57.488	302.387
2027	341.752	1.920.646	309.511	1.628.028
2028	237.720	1.335.988	221.586	1.165.542
Toplam	5.318.936	29.892.422	5.641.962	29.676.719

5.318.936 ABD Doları bedel, seküritizasyon işlemleri ve Banka tarafından ihraç edilmiş ABD Doları cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

	30 Eylül 2019		31 Aralık 2018	
	Avro	TL	Avro	TL
2019	11.402	70.022	91.366	549.857
2020	45.843	281.531	23.104	139.044
2021	23.100	141.862	362	2.179
2022	359	2.205	348	2.094
2023	345	2.119	335	2.016
2024	331	2.033	321	1.932
2025	318	1.953	309	1.860
2026	306	1.879	297	1.787
2027	294	1.806	285	1.715
2028	283	1.738	274	1.649
2029	7.016	43.068	6.808	40.955
Toplam	89.597	550.216	123.809	745.088

89.597 Avro bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş Avro cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

	30 Eylül 2019		31 Aralık 2018	
	RON	TL	RON	TL
2019	-	-	56.222	72.167
Toplam	-	-	56.222	72.167

31 Aralık 2018 itibarıyla 56.222 Romanya Leyi (RON) bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş RON cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır. (30 Eylül 2019: Bulunmamaktadır).

	30 Eylül 2019		31 Aralık 2018	
	HUF	TL	HUF	TL
2019	-	-	764.752	14.354
Toplam	-	-	764.752	14.354

31 Aralık 2018 itibarıyla 764.752 Macar Forinti (HUF) bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş HUF cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır (30 Eylül 2019: Bulunmamaktadır).

	30 Eylül 2019		31 Aralık 2018	
	JPY	TL	JPY	TL
2019	-	-	1.002.770	47.772
Toplam	-	-	1.002.770	47.772

31 Aralık 2018 itibarıyla 1.002.770 Japon Yeni (JPY) bedel, seküritizasyon işlemleri ve Grup tarafından ihraç edilmiş JPY cinsinden menkul kıymetlerden oluşmaktadır (30 Eylül 2019: Bulunmamaktadır).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 6 - FİNANSAL BORÇLAR (Devamı)

İhraç edilen menkul kıymetler (devamı):

Bunun yanı sıra, 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla Grup tarafından ihraç edilmiş 1-3 ay vadeli 2.512.330 TL, 3-6 ay vadeli 74.114 TL, 1-5 yıl vadeli 421.716 TL ve 5 yıl üzeri vadeli 1.843.317 TL bono bulunmaktadır. (31 Aralık 2018: 1-3 ay vadeli 2.669.292 TL, 3-6 ay vadeli 278.354 TL, 1-5 yıl vadeli 257.048 TL ve 5 yıl üzeri vadeli 1.650.033 TL).

DİPNOT 7 - KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN YÜKÜMLÜLÜKLER

Grup'un TFRS 16 uyarınca kiralama işlemlerine ilişkin yükümlülüklerinin vade ve para birimi kırılımı aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	3 aya kadar	3- 12 ay arası	Toplam
TL	95.971	120.225	216.196
ABD Doları	9.784	15.435	25.219
Avro	-	4.209	4.209
Diğer	-	266	266
Toplam	105.755	140.135	245.890

Uzun vadeli kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler:

	1 -2 yıl arası	2 - 3 yıl arası	3 - 4 yıl arası	4 - 5 yıl arası	5 yıl ve üzeri	Toplam
TL	205.461	215.458	762.938	152.217	306.289	1.642.363
ABD Doları	18.769	2.927	3.178	3.387	55.069	83.330
Avro	6.907	13.959	2.175	9.566	13.572	46.179
Diğer	320	161	31	-	-	512
Toplam	231.457	232.505	768.322	165.170	374.930	1.772.384

DİPNOT 8 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR

Diğer kısa vadeli alacaklar:	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Kredi kartı ödemelerinden alacaklar	34.287	35.689
Diğer çeşitli alacaklar (*)	3.213.923	1.748.455
Toplam	3.248.210	1.784.144

Diğer uzun vadeli alacaklar:	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Verilen depozito ve teminatlar	37.191	49.703
Diğer çeşitli alacaklar (*)	3.280.063	3.004.847
Toplam	3.317.254	3.054.550

(*) Diğer alacaklar ağırlıklı olarak Akbank'ın türev işlemler için aldığı teminat rakamını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 8 - DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR (Devamı)

Diğer kısa vadeli borçlar:	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Kredi kartı işlemleriyle ilgili borçlar	4.485.226	4.003.963
Ödenecek vergiler ve fonlar	582.189	566.985
İhracat depozitoları ve transfer talimatları	227.729	95.021
Muhabir bankalara ödeme emirleri	60.532	42.924
Finansal kiralama borçları	562	23.712
Diğer (*)	1.491.498	1.409.805
Toplam	6.847.736	6.142.410

Diğer uzun vadeli borçlar:	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Finansal kiralama borçları	3.590	58.606
Diğer (*)	3.415.130	2.313.990
Toplam	3.418.720	2.372.596

(*) Diğer borçlar ağırlıklı olarak Akbank'ın türev işlemler için verdiği teminat rakamını içermektedir.

DİPNOT 9 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR

İştirak ve İş Ortaklıklarının kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	Pay (%)	31 Aralık 2018	Pay (%)
Aksigorta	242.461	36,00	232.657	36,00
Avivasa	301.251	40,00	257.872	40,00
Brisa	390.413	43,63	401.808	43,63
Akçansa	364.839	39,72	404.949	39,72
Enerjisa Üretim Santralleri	3.021.309	50,00	2.596.999	50,00
Enerjisa Enerji	2.635.932	40,00	2.519.566	40,00
Philsa	84.666	25,00	188.256	25,00
Philip Morrissa	150.971	24,75	37.357	24,75
Temsa Mısır(*)	-	-	(8.104)	73,75
Temsa İş Makineleri (**)	-	-	125.099	51,00
Toplam	7.191.842		6.756.459	

(*) 30 Mayıs 2019 itibarıyla Temsa Ulaşım'ın hisselerinin satılmasıyla Temsa Mısır'daki ortaklık da sona ermiştir.

(**) 9 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla, Temsa İş Makinaları hisselerinin %41'inin satılması sonucunda, finansal yatırım olarak muhasebeleştirilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 9 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

Holding konsolide net karı içinde İştirak ve İş Ortaklıklarının karlarından paylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 30 Eylül 2019	1 Ocak - 30 Eylül 2018
Aksigorta	77.548	51.176
Avivasa	73.986	59.903
Brisa	32.425	32.762
Akçansa	21.313	64.980
Enerjisa Üretim Santralleri	527.388	(154.774)
Enerjisa Enerji	315.976	305.706
Philsa	(38.164)	115.348
Philip Morrisa	180.292	37.585
Temsa Mısır	-	231
Temsa İş Makineleri	11.366	22.548
Toplam	1.202.130	535.465

İştiraklerin ve İş Ortaklıklarının finansal tablolarıyla ilgili özet bilgiler aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019		31 Aralık 2018	
	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler	Toplam varlıklar	Toplam yükümlülükler
Aksigorta	6.845.864	6.172.362	5.464.195	4.817.924
Avivasa	2.811.936	2.082.347	2.263.901	1.642.760
Brisa	5.441.505	4.546.678	4.803.642	3.882.699
Akçansa	1.962.933	1.031.489	2.103.125	1.070.700
Enerjisa Üretim Santralleri	14.348.771	8.306.153	13.628.412	8.434.414
Enerjisa Enerji	22.741.796	16.151.965	23.120.713	16.821.798
Philsa	3.130.808	2.792.144	3.350.586	2.597.563
Philip Morrisa	1.374.247	764.264	1.267.960	1.117.021
Temsa Mısır	-	-	14.416	25.404
Temsa İş Makineleri (*)	-	-	567.374	262.701
Toplam	58.657.860	41.847.402	56.584.324	40.672.984

(*) 9 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla, Temsa İş Makinaları hisselerinin %41'inin satılması sonucunda, finansal yatırım olarak muhasebeleştirilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 9 - ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR (Devamı)

Satış Gelirleri

	1 Ocak - 30 Eylül 2019	1 Ocak - 30 Eylül 2018
Aksigorta	3.117.582	2.446.499
Avivasa	624.527	422.334
Brisa	2.651.819	2.236.847
Akçansa	1.378.775	1.319.066
Enerjisa Üretim Santralleri	4.823.536	3.578.391
Enerjisa Enerji	14.566.003	12.498.599
Philsa (*)	20.831.189	18.729.055
Philip Morrissa	21.451.677	18.486.458
Temsa İş Makineleri (**)	-	727.920

(*) Üretim şirketi olan Philsa satışlarını pazarlama şirketi olan Philip Morrissa üzerinden gerçekleştirmektedir.

Net dönem karı/(zararı)

	1 Ocak - 30 Eylül 2019	1 Ocak - 30 Eylül 2018
Aksigorta	215.412	142.154
Avivasa	184.966	149.758
Brisa	74.318	75.090
Akçansa	53.248	171.617
Enerjisa Üretim Santralleri	1.054.776	(309.548)
Enerjisa Enerji	789.940	764.266
Philsa	(152.656)	461.393
Philip Morrissa	728.453	151.859
Temsa Mısır	-	313
Temsa İş Makineleri (**)	-	44.213

(**) 9 Ağustos 2019 tarihi itibarıyla, Temsa İş Makinaları hisselerinin %41'inin satılması sonucunda, finansal yatırım olarak muhasebeleştirilmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

Maddi duran varlıkların 30 Eylül 2019 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar	Transferler (*)	Bağlı Ortaklık Alım Etkisi (***)	Bağlı Ortaklık Çıkış Etkisi (**)	Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)	30 Eylül 2019
Maliyet:									
Yer altı ve yer üstü düzenleri	504.524	12.825	732	(11.955)	6.512	-	(22.219)	-	490.419
Binalar	2.923.521	32.407	37.146	(15.350)	427.139	18.080	(51.070)	-	3.371.873
Finansal kiralama yoluyla alınan binalar	20.512	-	-	-	(20.512)	-	-	-	-
Makine, tesis ve cihazlar	4.921.161	160.685	25.169	(17.462)	134.613	35.681	(89.312)	-	5.170.535
Taşıt araçları	122.132	591	1.090	(5.545)	58	-	(20.643)	-	97.683
Döşeme ve demirbaşlar	3.336.710	4.097	621.865	(60.965)	10.885	-	(43.508)	-	3.869.084
Toplam	11.828.560	210.605	686.002	(111.277)	558.695	53.761	(226.752)	-	12.999.594
Yapılmakta olan yatırımlar	863.615	14.398	343.199	(5.821)	(605.053)	3.055	(6.605)	-	606.788
Toplam	12.692.175	225.003	1.029.201	(117.098)	(46.358)	56.816	(233.357)	-	13.606.382
Birikmiş amortisman:									
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(239.584)	(820)	(6.551)	828	735	-	3.117	-	(242.275)
Binalar	(1.039.002)	(8.142)	(49.928)	3.465	3.175	(5.618)	15.447	-	(1.080.603)
Finansal kiralama yoluyla alınan binalar	(7.732)	-	-	-	7.732	-	-	-	-
Makine, tesis ve cihazlar	(2.429.790)	(75.822)	(183.541)	12.409	4.913	(12.037)	67.101	-	(2.616.767)
Taşıt araçları	(102.139)	(221)	(5.307)	6.270	-	-	5.514	-	(95.883)
Döşeme ve demirbaşlar	(2.247.250)	(3.291)	(256.592)	54.386	526	-	33.329	4.395	(2.414.497)
Toplam	(6.065.497)	(88.296)	(501.919)	77.358	17.081	(17.655)	124.508	4.395	(6.450.025)
Net kayıtlı değer	6.626.678								7.156.357

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 16.497 TL’si maddi olmayan duran varlıklar kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

(**) 2019 yılı Mayıs ayı içerisinde satışı gerçekleşen Temsa Ulaşım Araçları San. Tic. A.Ş.bakiyelerini içermektedir.

(***) Grup’un bağlı ortaklıklarından Kordsa’nın 23.07.2019 tarihindeki “Axiom” şirketinin satın alımında; alınan şirketin satın alımdaki maddi duran varlıklarını içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (Devamı)

Maddi duran varlıkların 30 Eylül 2018 tarihinde sona eren yıla ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Çıkışlar (**)	Transferler (*)	Değer Düşüklüğü İptali/(Değer Düşüklüğü)	30 Eylül 2018
Maliyet:							
Yer altı ve yer üstü düzenleri	549.569	14.959	5.019	(68.185)	3.590	-	504.952
Binalar	2.688.983	209.065	16.750	(116.649)	98.335	-	2.896.484
Makine, tesis ve cihazlar	3.906.821	840.278	21.201	(2.905)	323.013	-	5.088.408
Taşıt araçları	111.243	3.526	5.355	(6.987)	(72)	-	113.065
Döşeme ve demirbaşlar	3.143.030	19.549	268.369	(177.709)	12.116	-	3.265.355
Toplam	10.399.646	1.087.377	316.694	(372.435)	436.982	-	11.868.264
Yapılmakta olan yatırımlar	644.620	27.484	519.464	(8.976)	(479.711)	-	702.881
Toplam	11.044.266	1.114.861	836.158	(381.411)	(42.729)	-	12.571.145
Birikmiş amortisman:							
Yer altı ve yer üstü düzenleri	(235.214)	(70.387)	(15.729)	656	8.480	-	(312.194)
Binalar	(977.040)	(411.432)	(102.889)	38.847	-	429	(1.452.085)
Makine, tesis ve cihazlar	(1.990.166)	(17.760)	(70.423)	1.066	-	-	(2.077.283)
Taşıt araçları	(95.743)	(3.811)	(9.264)	3.512	-	-	(105.306)
Döşeme ve demirbaşlar	(2.216.358)	(12.896)	(216.782)	131.815	-	5.635	(2.308.586)
Toplam	(5.514.521)	(516.286)	(415.087)	175.896	8.480	6.064	(6.255.454)
Net kayıtlı değer	5.529.745						6.315.691

(*) Dönem içinde yapılmakta olan yatırımlardan gerçekleşen transferlerin 33.331 TL'si maddi olmayan duran varlıklar, 918 TL'si yatırım amaçlı gayrimenkuller kalemlerinde muhasebeleştirilmiştir.

(**) Perakende grubunun dönem içerisinde yapmış olduğu iki adet gayrimenkul satışından dolayı maddi duran varlıklardan net defter değeri sırasıyla 64.503 TL ve 40.093 TL çıkış olmuş, ve 578.564 TL tutarında gelir yatırım faaliyetlerinden gelirlere kaydedilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 11 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Maddi olmayan duran varlıkların 30 Eylül 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Değer Düşüklüğü Karşılığı	Çıkışlar	Transferler	Bağlı Ortaklık Çıkış Etkisi (**)	30 Eylül 2019
Maliyet (*)	2.530.363	31.572	206.009	16	(4.077)	16.497	(228.555)	2.551.825
Birikmiş itfa payları (-)	(1.270.702)	(9.180)	(219.402)	(12)	1.503	-	110.544	(1.387.249)
Net kayıtlı değer	1.259.661							1.164.576

	1 Ocak 2018	Yabancı Para Çevrim Farkları	İlaveler	Değer Düşüklüğü Karşılığı	Çıkışlar	Transferler		30 Eylül 2018
Maliyet (*)	1.827.717	67.273	228.009	154	(6.460)	33.311		2.150.004
Birikmiş itfa payları (-)	(1.010.619)	(38.711)	(192.301)	(154)	1.323	-		(1.240.462)
Net kayıtlı değer	817.098							909.542

(*) Maddi olmayan duran varlıklar ağırlıklı olarak lisans ve yazılımlardan oluşmaktadır.

(**) 2019 yılı Mayıs ayı içerisinde satışı gerçekleşen Temsa Ulaşım Araçları San. Tic. A.Ş. bakiyelerini içermektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 12 – KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

	1 Ocak 2019	Transferler (*)	İlaveler	Çıkışlar	Diğer	30 Eylül 2019
Maliyet						
Gayrimenkuller	1.979.089	20.513	230.342	(86.300)	562	2.144.206
Demirbaşlar	407	-	-	-	17	424
Taşıtlar	29.019	-	6.319	(635)	192	34.895
Diğer	11.973	-	3.294	-	389	15.656
Toplam	2.020.488	20.513	239.955	(86.935)	1.160	2.195.181
Birikmiş Amortisman						
Gayrimenkuller	-	(7.732)	(289.353)	36.386	(46)	(260.745)
Demirbaşlar	-	-	(36)	-	(1)	(37)
Taşıtlar	-	-	(11.504)	-	(16)	(11.520)
Diğer	-	-	(3.368)	-	(46)	(3.414)
Toplam	-	(7.732)	(304.261)	36.386	(109)	(275.716)
Net Defter Değeri	2.020.488					1.919.465

(*) Dönem içinde Kullanım Hakkı Varlıkları'na maddi duran varlıklardan 12.781 TL'lik transfer gerçekleşmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 13 - ŞEREFIYE

Şerefiyenin 30 Eylül 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla sona ara eren dönemlere ait hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2019	2018
1 Ocak	849.215	873.097
İlaveler (*)	40.898	286.471
Şirket girişleri (**)	918.857	-
Yabancı para çevrim farkları	53.074	-
30 Eylül	1.862.044	1.159.568

(*) 2018 yılında Grup bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın %100 bağlı ortaklığı konumunda olan ve Amerika'da mukim Kordsa Inc., ticari havacılık sektörüne ileri kompozit malzemeler sağlayan Fabric Development, Inc. ("FDI") ve Textile Products, Inc. ("TPI") unvanlı tamamı Piyush A.Shah ve Abantika P.Shah'a ait iki ayrı şahıs şirketinin satın alınma işlemi tamamlanmıştır. Satınalma işlemine paralel olarak Şirket, bağlı ortaklığı Kordsa Inc.'e 65 milyon ABD Doları tutarında sermaye artışı gerçekleştirmiştir. TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ("TFRS 3") standardı uyarınca, satın alma yöntemi kullanılarak muhasebeleştirme yapmak için gerekli olan tanımlanabilir varlık ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerini belirleme çalışması ile bu çalışma neticesinde satın alım bedelinin maddi ve maddi olmayan duran varlıklara dağıtılmasına yönelik çalışma ("Satın alma maliyetinin dağıtılması çalışması") bağımsız bir değerlendirme kuruluşu olan Houlihan Lokey Financial Advisors, Inc. tarafından sürdürülmekte olup, rapor tarihi itibarıyla değer tespiti çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda rapor dönemi itibarıyla ilgili şirketlerin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerleri TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları düzenlenerek tahminlenmiş ve geçici tutarlar olarak finansal tablolara yansıtılmıştır. TFRS 3 standardı uyarınca ölçme dönemi satın alma tarihinden itibaren en fazla bir yıl olarak tanımlanmış olup, bu süre zarfında raporun tamamlanmasını takiben yeni bilgilerin edinilmesi halinde ek varlık ve yükümlülükler muhasebeleştirilebilecektir. Satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin satın alma bedelini aşan 286.471 TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir. 2019 yılında ise Grup bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın, 2018 yılı içerisinde alımını gerçekleştirdiği Fabric Development Inc. bağlı olduğu vergi mevzuatının ("338(h)/10") satın alıma ilişkin vergi teşvik imkanlarının değerlendirme ve başvuru sürecini 11 Nisan 2019 tarihinde tamamlamıştır. Satın alım sırasında muhasebeleştirilen maddi olmayan duran varlıklarına ilişkin vergi matrah düzeltilmesine başvuramamaya karar verilmiştir. Söz konusu düzenlemeye ilişkin etki ile, vergi matrahlarında oluşan geçici farklara ilişkin düzeltmenin etkisi sonucunda açığa çıkan tutar şerefiye altında 40.897.916 Tam TL (7.209.603 Tam ABD Doları) olarak muhasebeleştirilmiştir.

(**) Grup bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın "Axiom" satın alma işlemi sonucunda iktisap edilen tanımlanabilir varlıkların, yükümlülüklerin ve şarta bağlı yükümlülüklerin makul değerinin satın alma bedelini aşan 918.856.761 Tam TL tutarındaki bölümü bilançoda şerefiye olarak kaydedilmiştir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 14 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer kısa vadeli karşılıklar	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Borç karşılıkları	475.097	611.896
<i>Kredi puan karşılıkları</i>	53.034	53.120
<i>Dava karşılıkları</i>	89.683	173.323
<i>Tazmin edilmemiş ve nakde dönüşmemiş gayrinakdi krediler özel karşılıkları</i>	310.852	378.740
<i>Ekonomik açıdan dezavantajlı sözleşmeler</i>	5.246	5.246
<i>Diğer kısa vadeli borç karşılıkları</i>	16.282	1.467
Diğer borç karşılıkları	1.111	66.959
Toplam	476.208	678.855
Diğer uzun vadeli karşılıklar	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Borç karşılıkları	23.760	4.260
<i>Dava karşılıkları</i>	17.698	-
<i>Diğer uzun vadeli borç karşılıkları</i>	6.062	4.260
Toplam	23.760	4.260
Taahhütler - Bankacılık bölümü	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Verilen teminat mektupları	31.871.667	34.426.832
Akreditifler	4.832.766	6.255.037
Dövizli kabul kredileri	51.968	2.740.066
Diğer teminatlar	6.981.246	7.884.108
Toplam	43.737.647	51.306.043
Taahhütler - Diğer şirketler	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Verilen teminat mektupları	1.160.904	812.587
Verilen diğer teminatlar	159.057	413.072
Maddi duran varlıklar ile ilgili ipotek, teminat, rehin	8.255	11.480
Toplam	1.328.216	1.237.139

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 14 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Borçlanma senetleri ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri:

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla borçlanma senetleri (devlet tahvilleri, hazine bonoları ve eurobondlar) ile ilgili geri alım ve geri satım taahhütleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Geri alım taahhütleri	11.513.541	14.434.653
Alım-satım amaçlı işlemlerin türleri:		
	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Yabancı para döviz alım	6.388.309	11.135.973
Yabancı para döviz satım	5.889.375	10.525.900
Toplam	12.277.684	21.661.873
	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Para swap alımları	115.936.218	141.036.291
Para swap satışları	115.440.982	139.431.917
Faiz haddi swap alımları	75.678.593	68.273.548
Faiz haddi swap satışları	75.678.593	68.273.548
Toplam	382.734.386	417.015.304
	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Spot alımlar	2.858.721	7.628.722
Spot satışlar	2.855.452	7.347.903
Toplam	5.714.173	14.976.625
	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Para, faiz ve menkul değer alım opsiyonları	18.942.870	37.759.363
Para, faiz ve menkul değer satım opsiyonları	19.249.753	37.740.163
Toplam	38.192.623	75.499.526
	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Future alım işlemleri	601.400	-
Future satım işlemleri	624.698	-
Toplam	1.226.098	-
	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Diğer alım işlemleri	11.355.977	16.286.966
Diğer satım işlemleri	7.748.048	8.749.610
Toplam	19.104.025	25.036.576

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 14 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

Riskten korunma amaçlı türev işlem türleri:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Faiz haddi swap alımları	16.228.235	15.800.831
Faiz haddi swap satışları	16.228.235	15.800.831
Toplam	32.456.470	31.601.662

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Para swap alımları	20.142.993	17.128.717
Para swap satışları	13.709.532	13.443.865
Toplam	33.852.525	30.572.582

30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	14.795.851	17.075.816	31.871.667
Akreditifler	3.164.286	1.668.480	4.832.766
Döviz kabul kredileri	51.968	-	51.968
Diğer teminatlar	2.667.277	4.313.969	6.981.246
Toplam	20.679.382	23.058.265	43.737.647

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Bankacılık endüstriyel bölümüne ait bilanço dışı varlıkların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	1 yıla kadar	1 yıldan fazla	Toplam
Verilen teminat mektupları	5.334.189	29.092.643	34.426.832
Akreditifler	2.387.038	3.867.999	6.255.037
Döviz Kabul kredileri	2.457.752	282.314	2.740.066
Diğer teminatlar	3.682.397	4.201.711	7.884.108
Toplam	13.861.376	37.444.667	51.306.043

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 14 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (Devamı)

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait taahhütlerin ekonomik risk konsantrasyonu aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
İnşaat	7.945.054	7.911.886
Toptan satışçılar	7.383.052	9.162.663
Finansal kurumlar	5.052.607	7.182.375
Diğer imalat	4.458.867	4.884.605
Küçük ölçekli perakendeciler	3.270.749	5.252.181
Çelik ve madencilik	2.613.386	3.218.621
Elektrik, gaz ve su	2.490.361	2.458.803
Tekstil	1.280.324	1.446.126
Yiyecek ve içecek	1.248.660	1.398.630
Taşımacılık	1.213.442	700.841
Otomotiv	1.174.054	1.185.086
Kimya	1.041.371	1.558.845
Elektronik	299.987	298.176
Turizm	251.642	337.699
Tarım ve ormancılık	227.598	180.924
Telekomünikasyon	199.582	207.104
Diğer	3.586.911	3.921.478
Toplam	43.737.647	51.306.043

Grup'un iş ortaklıklarından Aksigorta T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu'nun Şirket nezdinde 24 Haziran 2014 tarihinde başlattığı 2009, 2010, 2011 ve 2012 yılları BSMV konulu sınırlı vergi incelemesi sonucunda sovtaj işlemlerinin banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi tutulmadığı gerekçesiyle Şirket'e 2009 yılı için 1,8 milyon Tam TL vergi ve 2.8 milyon Tam TL vergi cezası 2010 yılı için 2 milyon Tam TL vergi ve 3 milyon Tam TL vergi cezası, 2011 yılı için 3 milyon Tam TL vergi ve 4,6 milyon Tam TL vergi cezası, 2012 yılı için 4,3 milyon Tam TL vergi ve 6.4 milyon Tam TL vergi cezası olmak üzere toplam 27,9 milyon Tam TL vergi ve vergi cezası tarh edilmiş olup, Şirket uygulamalarının mevzuata uygun olduğu düşünülmekte olduğundan finansal tablolarda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır. 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarına ilişkin açılan davaların tamamı birinci derece Vergi Mahkemesi nezdinde şirket lehine sonuçlanmıştır. Vergi Dairesinin istinaf yoluna başvurusu üzerine, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 5. Vergi Dava Dairesi 2009 yılına ilişkin Şirket lehine karar vermiş, 2010, 2011 ve 2012 yıllarına ilişkin İdare Mahkemesi nezdinde davalar devam etmektedir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - TAAHHÜTLER

30 Eylül 2019 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	Toplam TL Karşılığı	30 Eylül 2019			Diğer TL Karşılığı
		TL	ABD Doları	Avro	
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.147.605	369.710	104.476	30.070	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	1.992.379	416.625	145.279	121.206	4.111
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	43.737.647	20.643.705	2.054.772	1.751.299	636.447
D Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	46.877.631	21.430.040	2.304.527	1.902.575	640.558
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - TAAHHÜTLER (Devamı)

30 Eylül 2019 itibarıyla İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	30 Eylül 2019				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	916.759	888.888	3.433	1.366	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	2.803	2.803	-	-	-
D. Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	919.562	891.691	3.433	1.366	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2018 itibarıyla Bağlı Ortaklıkların teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	Toplam TL Karşılığı	31 Aralık 2018			Diğer TL Karşılığı
		TL	ABD Doları	Avro	
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.221.533	318.497	107.680	55.593	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	1.489.327	360.398	10.056	177.684	4.944
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	51.306.043	21.761.622	3.087.613	2.122.216	508.077
D Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	54.016.903	22.440.517	3.205.349	2.355.493	513.021
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 15 - TAAHHÜTLER (Devamı)

31 Aralık 2018 itibarıyla İş Ortaklıklarının teminat/rehin/ipotek (“TRİ”) pozisyonu aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2018				
	Toplam TL Karşılığı	TL	ABD Doları	Avro	Diğer TL Karşılığı
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminatlar	1.165.180	1.118.379	7.269	1.419	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu teminatlar	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu teminatlar	2.850	2.850	-	-	-
D. Diğer teminatlar					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu-	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Teminatlar	1.168.030	1.121.229	7.269	1.419	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu İpotekler	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu ipotekler	-	-	-	-	-
D. Diğer ipotekler					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam İpotekler	-	-	-	-	-
A. Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
B. Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
C. Olağan ticari faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu rehin	-	-	-	-	-
D. Diğer rehin					
i. Ana ortaklık lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
iii. C maddesi kapsamına girmeyen 3. Kişiler lehine vermiş olduğu	-	-	-	-	-
Toplam Rehin	-	-	-	-	-

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 16 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer Dönen Varlıklar	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Bankalararası çek takas hesabı	1.093.726	1.212.261
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	211.386	530.602
Diğer dönen varlıklar	36.907	59.697
Toplam	1.342.019	1.802.560

Diğer Duran Varlıklar	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Uzun vadeli vergi alacakları		
ve diğer yasal alacaklar	29.861	13.920
İndirilecek, devreden ve diğer KDV	657	3.902
Diğer duran varlıklar	81.682	119.691
Toplam	112.200	137.513

Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Bankalararası çek takas hesabı	2.220.598	2.468.350
Tasarruf mevduatı sigortası	54.024	52.010
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	511.876	244.534
Toplam	2.786.498	2.764.894

Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler		
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	3.996	94.901
Toplam	3.996	94.901

DİPNOT 17 - ÖZKAYNAKLAR

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kr kayıtlı nominal bedeldeki 204.040.393.100 (31 Aralık 2018: 204.040.393.100) hisseden oluşmaktadır.

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla Holding'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi ve sermaye yapısı aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	Pay (%)	30 Eylül 2019	Pay (%)	31 Aralık 2018
Sakıp Sabancı Holding A.Ş.	14,07	287.100	14,07	287.100
Serra Sabancı	7,21	147.160	7,21	147.160
Suzan Sabancı Dinçer	6,94	141.567	6,94	141.567
Çiğdem Sabancı Bilen	6,94	141.567	6,94	141.567
Diğer	64,84	1.323.010	64,84	1.323.010
Sermaye	100,00	2.040.404	100,00	2.040.404
Geri alınmış paylar (-)		(190.470)		(190.470)
Hisse senetleri ihraç primi		22.237		22.237

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Grup'un bağlı ortaklıklarından EXSA Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş. ("Exsa") 22 Aralık 2015 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile Borsa İstanbul'da Sabancı Holding halka açık paylarından hisse alımları gerçekleştirmiştir. Bu işlemler sonucunda, Exsa'nın Sabancı Holding sermayesindeki payı 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla %1,17'dir. Bu paylar, konsolide özkaynaklarda geri alınmış paylar hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Ayrıca, Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası'ndan yararlanabilmek için söz konusu kazançların %75'inin pasifte bir fon hesabında (özel yedekler) tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası kapsamında, gerçekleşen iştirak satışları neticesinde kanuni finansal tablolarda oluşan satış kazançlarının %75'lik kısmı "İştirak satış karları" altında sınıflandırılmıştır. 2012 yılında Holding yasal mali tablolarındaki Teknosa hisselerinin halka arz dolayısıyla elde ettiği satış karının %75'ini bu hesap altında kaydetmiştir.

Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Yasal yedekler	830.081	705.591
İştirak satış karları	344.487	344.487
Toplam	1.174.568	1.050.078

Kar Dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Şirketler, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 17 - ÖZKAYNAKLAR (Devamı)

Kar veya Zararda Yeniden Sınıflandırılacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelir ve Giderler

	Değer artış fonları	Nakit akışı riskinden korunma fonları	Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma fonları	Yabancı para çevrim farkları
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiyeler	(310.337)	(121.522)	(228.186)	724.660
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	(1.419.223)	39.346	(319.454)	912.118
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	(149.035)	(18.818)	-	-
Gerçeğe uygun değeri kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	34.112	-	-	-
Vergi etkisi	337.512	(4.517)	70.280	-
30 Eylül 2018 itibarıyla bakiyeler	(1.506.971)	(105.511)	(477.360)	1.636.778

	Değer artış fonları	Nakit akışı riskinden korunma fonları	Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma fonları	Yabancı para çevrim farkları
1 Ocak 2019 itibarıyla bakiyeler	(1.217.928)	(150.767)	(384.914)	1.382.776
Dönem içerisindeki artış/(azalışlar)	628.100	(646.243)	(16.040)	105.108
Kar veya zarar tablosuna transfer edilen kazançlar	300.933	50.921	-	-
Gerçeğe uygun değeri kar veya zarar tablosuna dahil edilen net kazanç ve kaybı	(112.369)	-	-	-
Vergi etkisi	(179.666)	130.971	3.529	-
30 Eylül 2019 itibarıyla bakiyeler	(580.930)	(615.118)	(397.425)	1.487.884

DİPNOT 18 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER

1 Ocak - 30 Eylül 2019

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin 30 Eylül 2019 itibarıyla 83.927 Tam TL dönem zararı bulunmaktadır. 30 Eylül 2019 ve 30 Eylül 2018 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır.

Nile Kordsa Company for Industrial Fabric ile ilgili olarak; "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar" altında muhasebeleştirilen tutar 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla, 6.704.315 Tam TL'dir (31 Aralık 2018: 14.220.459 Tam TL). Geriye kalan 133.376 Tam TL; Grup'un bağlı ortaklığı Çimsa'nın satış amacıyla elinde tuttuğu eski arsalarından oluşmaktadır (31 Aralık 2018: Bulunmamaktadır). Nile Kordsa Company for Industrial Fabric ile ilgili olarak; "Satış Amacıyla Elde Tutulan Yükümlülükler altında muhasebeleştirilen tutar 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla, 2.919.676 Tam TL'dir (31 Aralık 2018: 4.273.745 Tam TL).

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 18 - SATIŞ AMAÇLI SINIFLANDIRILAN VARLIKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE DURDURULAN FAALİYETLER (Devamı)

1 Ocak - 30 Eylül 2018

30 Eylül 2018 itibarıyla, Grup'un bağlı ortaklıklarından Temsa'nın garanti niteliğinde iktisap ettiği ve elden çıkarmak istediği 9.986.395 Tam TL tutarındaki gayrimenkuller "Satış Amacıyla Elde Tutulan Varlıklar" altında muhasebeleştirilmiştir.

Grup'un bağlı ortaklıklarından Kordsa'nın bağlı ortaklığı Nile Kordsa Company for Industrial Fabrics S.A.E.'nin 30 Eylül 2018 itibarıyla 128.796 Tam TL dönem karı bulunmaktadır. 30 Eylül 2018 konsolide finansal tablolarında bu şirkete ait faaliyet neticeleri durdurulan faaliyetlere ilişkin gelir/giderler olarak sınıflandırılmıştır.

Nile Kordsa Company for Industrial Fabric ile ilgili olarak; "Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlıklar" altında muhasebeleştirilen tutar 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla, 18.086.303 Tam TL'dir. "Satış Amacıyla Elde Tutulan Yükümlülükler altında muhasebeleştirilen tutar 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla, 6.384.235 Tam TL'dir.

DİPNOT 19 - FİNANSAL GELİRLER VE GİDERLER

	1 Ocak- 30 Eylül 2019	1 Ocak- 30 Eylül 2018	1 Temmuz- 30 Eylül 2019	1 Temmuz- 30 Eylül 2018
Finansal gelirler				
Kur farkı geliri	59.082	116.965	27.574	114.136
Faiz geliri	15.837	21.136	596	16.070
Toplam	74.919	138.101	28.170	130.206
Finansal giderler				
Kur farkı gideri	(142.684)	(348.012)	(24.784)	(234.203)
Faiz gideri	(558.216)	(395.187)	(148.312)	(199.724)
Diğer finansman giderleri	(95.292)	(49.661)	(36.377)	(31.395)
Toplam	(796.192)	(792.860)	(209.473)	(465.322)

Finansal gelir ve giderler bankacılık dışındaki bölümler ile ilgilidir.

DİPNOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek kurumlar vergisi ve gelir vergisi	919.404	448.621
Eksi: Peşin ödenen vergiler	(497.761)	(402.392)
Toplam ödenecek vergiler	421.643	46.229

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı hesaplanmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARI İLE ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Kurumlar Vergisi Kanunu 13 Haziran 2006 tarih ve 5520 sayılı yasa ile değişmiştir. Söz konusu 5520 sayılı yeni Kurumlar Vergisi Kanunu'nun pek çok hükmü 1 Ocak 2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir. Buna göre Türkiye'de, kurumlar vergisi oranı 2019 yılı için %22'dir (2018: %22). Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır. Kar dağıtılmadığı takdirde başka bir vergi ödenmemektedir.

Türkiye'deki bir işyeri ya da daimi temsilcisi aracılığı ile gelir elde eden dar mükellef kurumlar ile Türkiye'de yerleşik kurumlara ödenen kar paylarından (temettü) stopaj yapılmaz. Bunların dışında kalan kişi ve kurumlara yapılan temettü ödemeleri %15 oranında stopaja tabidir. Karın sermayeye ilavesi, kar dağıtımı sayılmaz.

Şirketler üçer aylık mali karları üzerinden %22 oranında geçici vergi hesaplar ve o dönemi izleyen ikinci ayın 10'uncu gününe kadar beyan edip 17'nci günü akşamına kadar öderler. Yıl içinde ödenen geçici vergi o yıla ait olup izleyen yıl verilecek kurumlar vergisi beyannamesi üzerinden hesaplanacak kurumlar vergisinden mahsup edilir. Mahsuba rağmen ödenmiş geçici vergi tutarı kalmış ise bu tutar nakden iade alınabileceği gibi devlete karşı olan herhangi bir başka mali borca da mahsup edilebilir.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında 2019, 2019, 2020 yılları için Kurumlar Vergisi oranı %20'den %22'ye çıkarılmıştır.

Türkiye'de ödenecek vergiler konusunda vergi otoritesi ile mutabakat sağlamak gibi bir uygulama bulunmamaktadır. Kurumlar vergisi beyannameleri hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın 25'inci günü akşamına kadar bağlı bulunulan vergi dairesine verilir.

Vergi incelemesine yetkili makamlar beş yıl zarfında muhasebe kayıtlarını inceleyebilir ve hatalı işlem tespit edilirse ödenecek vergiye ilişkin yapılacak vergi tarhiyatı nedeniyle vergi miktarları değişebilir.

Türk vergi mevzuatına göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilirler. Ancak, mali zararlar, geçmiş yıl karlarından mahsup edilemez.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda kurumlara yönelik birçok istisna bulunmaktadır. Bu istisnalardan Grup'a ilişkin olanları aşağıda açıklanmıştır:

İştirak Kazançları İstisnası

Kurumların tam mükellefiyete tabi bir başka kurumun sermayesine iştirakten elde ettikleri temettü kazançları (yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları hariç) kurumlar vergisinden istisnadır.

Emisyon Primi İstisnası

Anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmasından sağlanan emisyon primi kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Yurtdışı İştirak Kazançları İstisnası

Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim veya limited şirket mahiyetindeki bir şirketin (esas faaliyet konusu finansal kiralama veya her nevi menkul kıymet yatırımı olanlar hariç) sermayesine, kazancın elde edildiği tarihe kadar devamlı olarak en az bir yıl süreyle %10 veya daha fazla oranda iştirak eden kurumların, bu iştiraklerin kanuni veya iş merkezinin bulunduğu ülke vergi kanunları uyarınca en az %15 oranında (esas faaliyet konusu finansman temini veya sigortacılık olanlarda en az, Türkiye'de uygulanan kurumlar vergisi oranında) kurumlar vergisi benzeri vergi yükü taşıyan ve elde edildiği vergilendirme dönemine ilişkin yıllık kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihe kadar Türkiye'ye transfer ettikleri iştirak kazançları kurumlar vergisinden istisnadır.

Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası

Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisselerinin, gayrimenkullerinin, rüçhan hakkı, kurucu senedi ve intifa senetleri satışından doğan kazançlarının %75'i kurumlar vergisinden istisnadır. 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren gayrimenkuller için istisna %50 olarak revize olmuştur. İstisnadan yararlanmak için söz konusu kazancın pasifte bir fon hesabında tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir. Satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi gerekir.

Menkul kıymet ve taşınmaz ticareti ve kiralaması ile uğraşan kurumların bu amaçla ellerinde bulundurdıkları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar istisna kapsamı dışındadır.

Yatırım Teşvikleri

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı %22'dir. Ancak, teşvik belgesine bağlı yatırımlar için indirimli kurumlar vergisi uygulaması mevcuttur. Yatırım Teşvik Sistemi'nde indirimli kurumlar vergisinin hesaplanmasında önem taşıyan iki unsur yatırıma katkı oranı ve vergi indirimi oranıdır. İndirimli gelir ve Kurumlar Vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların devletçe karşılanacak tutarına yatırıma katkı tutarı, bu tutarın yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak orana ise yatırıma katkı oranı olarak tanımlanmaktadır. Bu oranlar sektör ve bölgelere göre Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenmektedir. İndirimli Kurumlar Vergisi'ne ilişkin düzenlemeler 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nde yer almaktadır.

30 Eylül 2019 ve 30 Eylül 2018 tarihlerinde sona eren hesap dönemlerine ait konsolide diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda yer alan kapsamlı gelir kalemlerine ilişkin vergi tutarları aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019			30 Eylül 2018		
	Vergi öncesi	Vergi gideri	Vergi sonrası	Vergi Öncesi	Vergi gideri	Vergi Sonrası
Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklara ilişkin diğer kapsamlı gelir	1.994.127	(438.708)	1.555.419	(3.112.372)	684.722	(2.427.650)
Nakit akışı riskinden korunma araçları	(1.191.536)	262.138	(929.398)	(144.049)	31.691	(112.358)
Yurtdışındaki net yatırım riskinden korunma amaçlı türev finansal varlıklara ilişkin kar/(zarar)	(39.360)	8.659	(30.701)	(783.937)	172.466	(611.471)
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	236.119	-	236.119	2.184.187	-	2.184.187
Aktüeryal (kayıp)/kazançları	(25.821)	5.681	(20.140)	12.454	(2.740)	9.714
Diğer Kapsamlı Gelir	973.529	(162.230)	811.299	(1.843.717)	886.139	(957.578)

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ertelenmiş vergiler

Grup, ertelenmiş gelir vergisi varlık ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin TFRS ve vergi finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmelerin sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar gelir ve giderlerin, TFRS ve vergi kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden ve devreden mali zarar ile yatırım indirim istisnasından kaynaklanmaktadır. Gelecek dönemlerde gerçekleşecek uzun vadeli geçici farklar üzerinden yükümlülük metoduna göre hesaplanan ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri için uygulanacak oran Türkiye için %20'dir. Yapılan Kanun değişikliği ile 2018, 2019 ve 2020 yılları için bu oran %22 olarak belirlenmiştir.

Ayrı birer vergi mükellefi olan bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkların finansal tablolarında yer alan ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini net göstermiş olmalarından dolayı Grup'un konsolide bilançosuna söz konusu net sunum şeklinin etkileri yansımıştır. Yukarıdaki tabloda yer alan geçici farklar ile ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri ise brüt değerler esas alınarak hazırlanmaktadır.

30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7061 sayılı "Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 91inci maddesi ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 10uncu madde uyarınca kurumların 2018, 2019 ve 2020 vergilendirme dönemlerine ait kazançları üzerinden ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %22 oranıyla hesaplanması ve sonrasında tekrardan %20 oranı ile vergilendirilmeye devam edilmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında Bakanlar Kurulu'na %22 oranını %20 oranına kadar indirme yetkisi verilmiştir.

30 Eylül 2019 tarihinde sona eren dönem itibarıyla, vergi mevzuatı uyarınca üçer aylık dönemler itibarıyla oluşan kazançlar üzerinden %22 (2018: %22) oranında geçici vergi hesaplanarak ödenmekte ve bu şekilde ödenen tutarlar yıllık kazanç üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilmektedir. Yapılan Kanun değişikliği ile 2018, 2019 ve 2020 yılları için bu oran %22 olarak belirlenmiştir.

Grup'un üzerinden ertelenmiş vergi varlığı hesaplamadığı geçmiş yıl zararı bulunmamaktadır. Grup'un 30 Eylül 2019 tarihi itibarıyla üzerinden ertelenmiş vergi alacağı hesaplanan toplam 1.136.695 TL (31 Aralık 2018: 840.246 TL) devreden mali zararı bulunmakta olup bu taşınabilir mali zarar beş yılı aşmamak kaydıyla dönem kurum kazancından indirilebilir. 30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanılabilecekleri en son hesap dönemleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
2020	49.354	24.796
2021	407.265	465.178
2022	344.549	344.549
2023	25.218	5.723
2024	310.309	-
Toplam	1.136.695	840.246

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihlerinde sona eren dönemlere ait ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Ertelenmiş Vergi Varlıkları	345.429	372.640
Ertelenmiş Vergi Yükümlülükleri	(806.178)	(185.504)
Net Ertelenmiş Vergi Varlıkları/(Yükümlülükleri)	(460.749)	187.136

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 20 - VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ (Devamı)

Ertelenmiş vergiler (devamı)

30 Eylül 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren ara dönemlere ait ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü) hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2019	2018
1 Ocak bakiyeleri	187.136	403.319
Doğrudan özkaynaklarla ilişkilendirilen	(523.969)	342.833
Yabancı para çevrim farkları	(105.011)	(46.639)
Şirket çıkışları	(114.435)	-
Kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilen	123.771	(264.368)
Diğer	(28.241)	8.507
30 Eylül	(460.749)	443.652

DİPNOT 21 - TÜREV ARAÇLAR

30 Eylül 2019	Makul Değer	
Alım-satım amaçlı türev araçlar:	Varlık	Yükümlülük
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	9.223.522	8.770.521
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	970.126	488.625
Döviz alış ve satış opsiyonları	96.410	192.531
Diğer alış ve satış işlemleri	2.675.823	432
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	12.965.881	9.452.109
Riskten korunma amaçlı türev araçlar:		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	6.403.777	1.287.738
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	13.354	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	6.417.131	1.287.738
Toplam türev araçlar	19.383.012	10.739.847

31 Aralık 2018	Makul Değer	
Alım-satım amaçlı türev araçlar:	Varlık	Yükümlülük
Yabancı paraya dayalı türev araçlar		
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	12.772.069	11.181.788
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	1.084.169	450.783
Döviz alış ve satış opsiyonları	521.910	609.422
Diğer alış ve satış işlemleri	3.249.356	867
Toplam alım satım amaçlı türev araçlar	17.627.504	12.242.860

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 21 - TÜREV ARAÇLAR (Devamı)

31 Aralık 2018

Riskten korunma amaçlı türev araçlar:	Varlık	Yükümlülük
Döviz ve faiz haddi swap alış ve satış işlemleri	5.058.434	688.610
Vadeli döviz alış ve satış işlemleri	2.678	-
Toplam riskten korunma amaçlı türev araçlar	5.061.112	688.610

Toplam türev araçlar	22.688.616	12.931.470
-----------------------------	-------------------	-------------------

Akbank, Brisa, Yünsa, Carrefoursa ve Enerjisa finansal borçlarından kaynaklanan nakit akışı riskine karşı faiz haddi swap'larının kullanımı yoluyla nakit akışı riskinden korunmaktadır.

DİPNOT 22 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR

Bankacılık

Müşterilere verilen kredi ve avanslar	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Proje finansmanı ile ilgili krediler	47.756.540	48.446.550
Tüketici kredileri ve kredi kartı alacakları	46.545.786	45.957.225
İnşaat	22.630.589	21.226.158
Mali kuruluşlar	17.474.561	25.290.619
Küçük ölçekli işletmeler	14.612.758	14.967.236
Diğer üretim sektörleri	9.951.800	8.031.069
Gıda, toptan ve perakende ticaret	5.865.932	5.149.361
Tekstil	5.793.616	6.004.275
Madencilik	5.612.448	6.241.256
Kimya	3.979.904	4.608.734
Otomotiv	3.148.202	4.556.178
Telekomünikasyon(*)	499.598	293.681
Diğer	28.867.675	17.894.126

Müşterilere verilen kredi ve avanslar toplamı	212.739.409	208.666.468
--	--------------------	--------------------

Kredi risk karşılığı	(12.013.591)	(8.482.446)
----------------------	--------------	-------------

Finansal kiralama alacakları	5.107.481	6.415.537
------------------------------	-----------	-----------

Müşterilere verilen krediler ve avanslar-net	205.833.299	206.599.559
---	--------------------	--------------------

Yukarıdaki tablo bankanın canlı ve takipteki toplam kredilerini içermekte olup, kredi risk karşılığı tüm kredi riski göz önünde bulundurularak banka değerlendirmesi sonucunda ayrılmıştır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 22 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

Bankacılık (devamı)

(*) Şirket’in daha önce telekomünikasyon sektörü içerisinde göstermiş olduğu Levent Yapılandırma Yönetimi A.Ş.’ye ilişkin kredileri cari dönemde “Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar veya Zarara Yansıtılan Finansal Varlıklar” kalemi altındaki diğer finansal varlıklara sınıflandırılmıştır. Mali tabloların karşılıklı olarak tutarlı gösterilmesi adına aynı sınıflandırma 31 Aralık 2018 finansallarına da yansıtılmıştır.

ABD Doları, Avro, Yen ve Türk Lirası cinsinden müşterilere verilen kredi ve avansların etkin faiz oranları sırasıyla yıllık %7,21 (31 Aralık 2018: %7,26), %4,36 (31 Aralık 2018: %4,28), %7,42 (31 Aralık 2018: %9,06) ve %17,92’dir (31 Aralık 2018: %18,41).

30 Eylül 2019 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Kiralama Alacakları	Toplam
1 Ocak 2019	5.576.750	2.404.514	501.182	8.482.446
Brüt karşılıklar	3.397.603	892.989	57.322	4.347.914
Tahsilatlar	(367.884)	(348.906)	(43.361)	(760.151)
Finansal tablolardan çıkarılanlar (*)	(365)	(5.458)	(50.795)	(56.618)
30 Eylül 2019	8.606.104	2.943.139	464.348	12.013.591

(*) Grup’un bağlı ortaklıklarından Ak Finansal Kiralama A.Ş. takipteki finansal kiralama alacaklarının 50,8 MTL (tam TL tutardır) tutarındaki bölümünü, 425 bin TL (tam TL tutardır) bedel karşılığında Met-Ay Varlık Yönetim A.Ş.’ye satmıştır.

30 Eylül 2018 itibarıyla bankacılık endüstriyel bölümüne ait kredi risk karşılığının varlık sınıfları bazındaki hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	Kurumsal	Tüketici	Toplam
1 Ocak 2018	3.942.225	3.021.313	6.963.538
Brüt karşılıklar	4.081.350	1.261.366	5.342.716
Tahsilatlar	(386.117)	(343.193)	(729.310)
Finansal tablolardan çıkarılanlar (*)	(234.617)	(538.051)	(772.668)
30 Eylül 2018	7.402.841	3.401.435	10.804.276

(*) Grup’un bağlı ortaklıklarından Akbank, takipteki krediler portföyünün 774 milyon TL (tam TL tutardır) tutarındaki bölümünü, 36 milyon TL (tam TL tutardır) bedel karşılığında Güven Varlık Yönetimi A.Ş., Efes Varlık Yönetim A.Ş. ve Hayat Varlık Yönetimi A.Ş.’den oluşan 3 firmaya satmıştır.

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen kredi ve avansların vade analizi aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
3 aya kadar	63.979.742	61.110.257
3 ile 12 ay arası	45.809.085	41.483.652
Cari	109.788.827	102.593.909
1 ile 5 yıl arası	70.962.134	74.553.659
5 yıldan fazla	19.974.857	23.036.454
Cari olmayan	90.936.991	97.590.113
Toplam	200.725.818	200.184.022

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 22 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN ALACAKLAR (Devamı)

Bankacılık (devamı)

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla müşterilere verilen krediler ve avansların sözleşmelerde yer alan yeniden fiyatlama tarihleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
3 aya kadar	94.075.551	86.877.733
3 ile 12 ay arası	44.887.305	45.661.631
1 ile 5 yıl arası	57.307.442	60.537.708
5 yıldan fazla	4.455.520	7.106.950
Toplam	200.725.818	200.184.022

DİPNOT 23 - FİNANS SEKTÖRÜ FAALİYETLERİNDEN BORÇLAR

Bankacılık

	30 Eylül 2019			31 Aralık 2018		
	Vadesiz	Vadeli	Toplam	Vadesiz	Vadeli	Toplam
Tasarruf mevduatı	26.762.415	112.603.318	139.365.733	20.345.719	105.662.512	126.008.231
Ticari kuruluşlar	21.159.130	61.943.759	83.102.889	19.275.050	48.031.661	67.306.711
Bankalararası mevduat	1.717.794	4.907.584	6.625.378	1.487.220	6.564.165	8.051.385
Repo işlemlerinden sağlanan fonlar	-	11.378.976	11.378.976	-	14.275.016	14.275.016
Diğer	1.622.664	3.015.725	4.638.389	1.321.784	2.671.123	3.992.907
Toplam	51.262.003	193.849.362	245.111.365	42.429.773	177.204.477	219.634.250

ABD Doları, Avro ve TL cinsinden vadeli mevduatların etkin faiz oranı sırasıyla yıllık ortalama %2,44 (31 Aralık 2018: %3,51), %0,14 (31 Aralık 2018: %0,26) ve %7,72'dir (31 Aralık 2018 %22,55).

Mevduat ve para piyasalarına borçların 30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla sözleşmede yer alan vade ve yeniden fiyatlandırma tarihlerine kalan süreler analizi aşağıda sunulmuştur:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Vadesiz	51.262.003	42.429.773
3 aya kadar	169.201.940	149.747.370
3 ile 12 ay arası	16.027.291	20.966.242
1 ile 5 yıl arası	7.832.261	5.955.533
5 yıldan fazla	787.870	535.332
Toplam	245.111.365	219.634.250

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 24 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Grup'un üst düzey yöneticileri, genel müdür, genel sekreter, grup başkanları, bölüm başkanları, grup direktörleri olarak belirlenmiştir. Çalışanlara sağlanan kısa vadeli faydalar ücretler, ikramiyeler, sosyal güvenlik, sağlık sigortası, izin, takdir ikramiyesi ve teşvik primini içermektedir. Diğer uzun vadeli faydalar bireysel emeklilik sistemi ödemelerini içermektedir. İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar emeklilik ve transfer sebebiyle işten çıkarılan üst düzey yöneticilere ödenen kıdem tazminatı ve izin ödemelerini içermektedir.

Grup'un 30 Eylül 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde üst düzey yöneticilerine sağladığı faydaların kırılımı aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	30 Eylül 2018
Üst düzey yöneticilere sağlanan kısa vadeli faydalar	28.078	20.373
İşten çıkarılma nedeniyle sağlanan faydalar	1.283	2.548
Diğer uzun vadeli faydalar	246	203
Toplam	29.607	23.124

DİPNOT 25 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

25.1 Finansal Araçlar ve Finansal Risk Yönetimi

25.1.1 Finansal Risk Yönetimi

Grup faaliyetlerinden dolayı çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Bu riskler; piyasa riski (kur riski, makul değer faiz oranı riski, fiyat riski ve nakit akım faiz oranı riskini içerir), kredi riski ve likidite riskidir. Grup'un genel risk yönetimi programı, finansal piyasaların değişkenliğine ve muhtemel olumsuz etkilerin Grup'un finansal performansı üzerindeki etkilerini asgari seviyeye indirmeye yoğunlaşmaktadır. Grup maruz kaldığı çeşitli risklerden korunma amacıyla türev finansal araçlardan yararlanmaktadır.

Finansal risk yönetimi, kendi Yönetim Kurulu tarafından onaylanan politikalar çerçevesinde her bir Bağılı Ortaklık ve İş Ortaklığı tarafından uygulanmaktadır.

25.1.1.1 Döviz Kuru Riski

Grup, döviz cinsinden borçlu bulunan tutarların fonksiyonel para birimine çevrilmesinden dolayı kur değişikliklerinden doğan döviz riskine sahiptir. Bu riskler, döviz pozisyonunun analiz edilmesi ile takip edilmekte ve sınırlandırılmaktadır. Grup bilanço kalemlerinden doğan kur riskini en aza indirmek amacı ile türev araçlardan yararlanmakta; forward ve swap kullanımı ile yabancı para kuru riskinden sınırlı olarak korunmaktadır.

Akbank'ın yabancı para cinsinden ve yabancı paraya endeksli varlıkları ile yabancı para cinsinden yükümlülükleri arasındaki fark "Yabancı Para ("YP") net genel pozisyon" olarak tanımlanmakta ve kur riskine baz teşkil etmektedir. Kur riskinin önemli bir boyutu da YP net genel pozisyon içindeki farklı cinsten yabancı paraların birbirleri karşısındaki değerlerinin değişmesinin doğurduğu risktir (çapraz kur riski). Akbank kur riskine maruz tutarı Üst Düzey Risk Komitesi tarafından belirlenen limitler içerisinde tutmaktadır. Üst Düzey Risk Komitesi genel ekonomik durum ve piyasalardaki gelişmelere göre risk limitlerini sürekli olarak gözden geçirmekte ve gerekli hallerde yeni limitler belirlemektedir. Söz konusu limitler hem YP net genel pozisyon için hem de bu pozisyon içindeki çapraz kur riski için ayrı ayrı belirlenmekte ve takip edilmektedir. Kur riski yönetiminin bir aracı olarak swap ve forward gibi vadeli işlem sözleşmeleri de gerektiğinde kullanılarak riskten korunma sağlanmaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

25.1.1.1 Döviz Kuru Riski (Devamı)

Grup başlıca Avro, ABD Doları ve İngiliz Sterlini cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

30 Eylül 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla yabancı para cinsinden olan finansal varlık ve yükümlülüklerin, konsolidasyon düzeltmeleri öncesinde, TL cinsinden kayıtlı değerleri aşağıdaki gibidir:

	30 Eylül 2019	31 Aralık 2018
Varlıklar	185.394.579	178.595.578
Yükümlülükler	(215.734.038)	(201.601.365)
Net bilanço yabancı para pozisyonu	(30.339.459)	(23.005.787)
Bilanço dışı türev enstrümanların pozisyonu	34.446.830	26.926.316
Bilanço ve bilanço dışı yabancı para pozisyonu, net	4.107.371	3.920.529

30 Eylül 2019	Toplam TL Karşılığı	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:					
Nakit ve Nakit Benzerleri	23.247.984	10.332.163	8.713.914	3.817.529	384.378
Finansal Yatırımlar	39.739.454	33.924.577	4.975.494	-	839.383
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	84.499.103	38.057.398	46.354.994	73	86.638
TCMB Rezervleri	27.977.725	14.962.943	9.647.722	-	3.367.060
Ticari Alacaklar	614.355	278.037	298.505	4.787	33.026
Diğer Aktifler	9.315.958	3.311.024	5.942.594	72	62.268
Toplam varlıklar	185.394.579	100.866.142	75.933.223	3.822.461	4.772.753
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	48.742.844	39.022.585	9.711.954	-	8.305
Müşteri Mevduatları	160.312.328	96.336.743	55.325.407	3.816.561	4.833.617
Ticari Borçlar	375.269	306.788	47.438	836	20.207
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	6.303.597	2.805.117	3.393.317	9.128	96.035
Toplam yükümlülükler	215.734.038	138.471.233	68.478.116	3.826.525	4.958.164
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	34.446.830	37.849.621	(3.629.125)	73.193	153.141
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	4.107.371	244.530	3.825.982	69.129	(32.270)

30 Eylül 2019 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank ve Philsa-Philip Morris hariç olmak üzere (uzun) 1.972.094 TL'dir.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

25.1.1.1 Döviz Kuru Riski (Devamı)

31 Aralık 2018	Toplam TL Karşılığı	ABD Doları TL Karşılığı	Avro TL Karşılığı	İngiliz Sterlini TL Karşılığı	Diğer TL Karşılığı
Varlıklar:					
Nakit ve Nakit Benzerleri	23.603.634	16.396.562	5.458.393	1.403.846	344.833
Finansal Yatırımlar	26.175.616	19.210.249	6.342.367	-	623.000
Finansal Faaliyetlerden Alacaklar	95.632.459	44.747.843	50.843.790	3.001	37.825
TCMB Rezervleri	23.504.830	11.522.486	8.549.661	-	3.432.683
Ticari Alacaklar	932.242	216.542	638.387	23.246	54.067
Diğer Aktifler	8.746.797	6.404.821	2.220.539	143	121.294
Toplam varlıklar	178.595.578	98.498.503	74.053.137	1.430.236	4.613.702
Yükümlülükler:					
Alınan Krediler ve İhraç Edilen Menkul Kıymetler	57.923.109	45.858.329	11.873.391	-	191.389
Müşteri Mevduatları	138.209.510	87.646.861	43.801.101	3.267.100	3.494.448
Ticari Borçlar	288.550	116.258	132.337	956	38.999
Diğer Borçlar ve Karşılıklar	5.180.196	2.123.396	2.973.325	2.230	81.245
Toplam yükümlülükler	201.601.365	135.744.844	58.780.154	3.270.286	3.806.081
Bilanço dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık/(yükümlülük) pozisyonu	26.926.316	38.527.197	(12.450.162)	1.852.690	(1.003.409)
Parasal kalemler net yabancı para varlık/(yükümlülük) pozisyonu	3.920.529	1.280.856	2.822.821	12.640	(195.788)

30 Eylül 2018 itibarıyla konsolide net dönem karına etkisi olan net yabancı para varlık pozisyonu Akbank ve Philsa-Philip Morris hariç olmak üzere (uzun) 718.381 TL'dir.

Banka'nın yabancı para pozisyon riski önemsiz seviyede olduğu için kur değişimlerinin finansal tablolar üzerinde önemli etkisi bulunmamaktadır.

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 25 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (Devamı)

25.1.1.1 Döviz Kuru Riski (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 30 Eylül 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllarda bankacılık endüstriyel bölümü dışında kalan Grup şirketleri için Grup'un bilançosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlerle ulaşacağı durumlar özetlenmiştir:

30 Eylül 2019	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	274.271	(274.271)
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki	274.271	(274.271)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net varlık/yükümlülüğü	5.093	(5.093)
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki	5.093	(5.093)
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	1.010	(1.010)
Sterlin riskinden korunan kısım (-)	-	-
Sterlin net etki	1.010	(1.010)
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(979)	979
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-
Diğer döviz varlıkları net etki	(979)	979
30 Eylül 2018	Kar/(zarar)	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD kurunun %20 değişmesi halinde		
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	294.063	(294.063)
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki	294.063	(294.063)
Avro kurunun %20 değişmesi halinde		
Avro net varlık/yükümlülüğü	(25.664)	25.664
Avro riskinden korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki	(25.664)	25.664
Sterlin kurunun %20 değişmesi halinde		
Sterlin net varlık/yükümlülüğü	(330)	330
Sterlin riskinden korunan kısım (-)	-	-
Sterlin net etki	(330)	330
Diğer döviz kurlarının ortalama %20 değişmesi hali		
Diğer döviz net varlık/yükümlülüğü	(5.666)	5.666
Diğer döviz riskinden korunan kısım (-)	-	-
Diğer döviz varlıkları net etki	(5.666)	5.666

HACI ÖMER SABANCI HOLDİNG A.Ş.

30 EYLÜL 2019 TARİHİ İTİBARIYLA ÖZET KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir. TL dışındaki para birimleri, aksi belirtilmedikçe bin olarak belirtilmiştir.)

DİPNOT 26 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Grup iştiraklerinden Yünsa Yünlü Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de sahip olunan şirket sermayesinin %57,88'ini temsil eden 16.878.507,00 TL nominal değerli hisselerin tamamının Sürmegöz Tekstil Yatırım A.Ş.'ye satışına ilişkin hisse devir anlaşması 27 Ağustos 2019 tarihinde imzalanmış, satış işlemlerine ilişkin Rekabet Kurumu'nun onayı 24.10.2019 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır. Grup'un Yünsa Yünlü Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de sahip olduğu %57,88 oranındaki hisselerin devir bedeli 69.458.876,54 TL'dir.